

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Prenumerata roczna 3 zł.

Cena egzemplarza 60 gr.

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat Nr. 69. Telef. 86-44.

Adres Administracji: ul. Senatorska Nr. 16, Komisarjat Rządu. Telef. 87-02.

TREŚĆ:	Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych	poz. 232
	Obwieszczenia Ministra Spraw Wewnętrznych	„ 233—234
	Okólniki i pisma okólne	„ 235—275
	Obwieszczenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych	„ 276—352
	Dział personalny:	
	1) Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych	„ 353
	2) Ruch służbowy	„ 354
	Sprostowania	„ 355

Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

232.

REGULAMIN

perjodycznych zebrań przewidzianych § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 lutego 1924 r. w przedmiocie organizacji władz administracyjnych II instancji (Dz. Ust. R. P. Nr. 21 poz. 225).

§ 1.

Zadaniem perjodycznych zebrań jest koordynowanie działalności wszystkich władz i urzędów państwowych na obszarze Województwa w sprawach, które wymagają jednolitego postępowania.

§ 2.

Przedmiotem obrad zebrań perjodycznych może być w szczególności:

1) omawianie ważniejszych zadań administracji państwowej i samorządowej na obszarze Województwa;

2) wzajemne informowanie się o działalności poszczególnych władz i urzędów oraz zamierzeniach na najbliższą przyszłość;

3) uzgadnianie stanowiska w sprawach, interesujących równocześnie kilka resortów;

4) usuwanie rozbieżności zarządzeń i postępowania władz I i II instancji oraz ustalanie zasad postępowania na podstawie poczynionych spostrzeżeń;

5) rozpatrywanie wątpliwości co do kompetencji poszczególnych władz przed wszczęciem formalnego sporu kompetencyjnego;

6) wprowadzanie ułatwień we wzajemnem porozumiewaniu się i współdziałaniu władz i urzędów I i II instancji;

7) ujmowanie, wynikających z potrzeb lokalnych wniosków do władz naczelnych;

8) rozpatrywanie wszelkich innych spraw z zakresu administracji państwowej, poddanych przez Wojewodę zebraniu do rozważenia.

§ 3.

Sprawy personalne, w szczególności wymienione w §§ 3, 4 i 5 rozporządzenia Rady Ministrów z 11/II 1924 r. nie mogą być przedmiotem obrad zebrań perjodycznych.

§ 4.

W zebraniach perjodycznych biorą udział:

1) naczelnicy samoistnych władz i urzędów państwowych, niezespolonych z władzami administracji ogólnej, które podlegają bezpośrednio

właściwej władzy centralnej względnie ich zastępcy (załącznik Nr. 1);

2) Prokurator Sądu Apelacyjnego, znajdującego się w głównym mieście danego Województwa, w braku zaś Sądu Apelacyjnego Prokurator przy miejscowym Sądzie Okręgowym względnie wyznaczeni przez nich zastępcy.

§ 5.

Zebrania zwołuje w miarę potrzeby Wojewoda lub jego urzędowy zastępca (§ 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11/2 1924 Dz. Ust. Nr. 21 poz. 225). Na wniosek jednego z członków zebrań uzasadniony odpowiednio ważnymi względami Wojewoda obowiązany jest zwołać zebranie nadzwyczajne.

§ 6.

Porządek dzienny zebrania ustala Wojewoda. W tym celu każdy członek obowiązany jest zgłosić na ręce Wojewody swoje wnioski, które życzyłby sobie poddać pod obrady zebrania.

O terminie obrad oraz porządku dziennym Wojewoda zawiadamia wszystkich członków.

§ 7.

Zebraniom przewodniczy Wojewoda lub jego zastępca urzędowy. Przewodniczący czuwa nad zachowaniem porządku obrad, decyduje w sprawach stosowania niniejszego regulaminu, kieruje obradami oraz zamyka posiedzenia.

§ 8.

Obrady zebrań są poufne.

§ 9.

Na zebraniach nie zapadają formalne uchwały.

Wyniki obrad ujmuje się bądź to w formie oświadczeń poszczególnych uczestników zebrania, bądź w formie uzgodnionych zapatrywań i wytycznych postępowania, wreszcie w formie uzgodnionych wniosków do władz centralnych.

§ 10.

Z przebiegu obrad spisuje protokół wyznaczony przez Wojewodę urzędnik Urzędu Wojewódzkiego.

Protokół zawiera spis zaproszonych i obecnych członków, porządek obrad i krótką treść ich przebiegu, wnioski zgłoszone poza porządkiem obrad, oświadczenia złożone przez członków oraz wyniki obrad.

Oryginały protokółów pozostają w Urzędzie Wojewódzkim. Odpisy przesyła Wojewoda wszystkim członkom zebrania w dwóch egzemplarzach.

§ 11.

Przedkładanie władzom Centralnym wniosków, wynikających z obrad zebrań perjodycznych

oraz protokółów tych zebrań, należy do właściwego resortowo Naczelnika władzy.

§ 12.

Członkom, mającym siedzibę urzędową poza siedzibą Wojewody — przysługuje prawo do djet i zwrotu kosztów podróży, które pokrywa się z kredytów odnośnego Urzędu.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) Ratajski.

Załącznik Nr. 1.

W Y K A Z

naczelników władz i urzędów powołanych do brania udziału w zebraniach perjodycznych w myśl § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11.II 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 225).

1. Min. Skarbu . . . — Prezes Izby Skarbowej
Prezes Dyrekcji Cel
Prezes Oddziału Prokuratorji Gen. R. P.
Delegat Oddziału Prokuratorji Gen. R. P.
2. Min. Sprawiedliwości jak w § 2 p. 2 regulaminu
3. Min. W. R. i O. P. — Kurator Okręgu Szkolnego.
Dyrektor Archiwum Państwowego.
4. Min. R. i D. P. . . — Dyrektor Lasów Państwowych.
5. Min. Przem. i Handlu — Dyrektor Wyższego Urzędu Górniczego, względnie Naczelnik Okr. Urz. Górn. (tylko w tych Wojew. gdzie istnieje górnictwo w większym zakresie i o wyższym znaczeniu dla gospodarstwa społecznego).
Prezes Dyrekcji Poczty i Telegrafów
Naczelnik Urzędu Probierczego.
Naczelnik Okręgowy Legalizacji narzędzi mierniczych.
6. Min. Kolei . . . — Prezes Dyrekcji Kolei Państwowych.
7. Min. Robót Publiczn. — Dyrektor Dróg Wodnych względnie Inspektor Dróg Wodnych.
8. Min. Pracy i Op. Społ. — Dyrektor Okręgowego Urzędu Ubezpieczeń.
Okręgowy Inspektor Pracy.
9. Min. Reform Rolnych — Prezes Okręgowego Urzędu Ziemskiego.

Obwieszczenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

233.

**Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych
z dnia 7 kwietnia 1925 r. o zmianie nazw miejscowości w Województwie Łódzkim.**

Niniejszem zmieniam nazwy następujących miejscowości:

- 1) „Sołdacka Swoboda“ na „Wskresin“ (gmina Dmosin, powiat Brzeziny).
- 2) „Carska Miłość“ na „Bratoszewice Mała“ (gmina Bratoszewice, powiat Brzeziny)
- 3) „Roberfeldowo“ na „Bobrowo“ (gmina Rzgów, powiat Konin).
- 4) „Kontrowers“ na „Ludwików“ (gmina Gosławice, powiat Konin).
- 5) „Trzeszczykał“ na „Beniów“ (gmina Gosławice, powiat Konin).
- 6) „Kurjerski Posiołek“ na „Olszynka“ (gmina Górka Pabjanicka, powiat Łask).
- 7) „Połtawka“ na „Milejowiec“ (gmina Krzyżanów, powiat Piotrków)
- 8) „Rechfeld“ na „Lesiopol“ (gmina Ręcznold, powiat Piotrków).
- 9) „Aleksandropol“ na „Pieńki“ (gmina Rozprza, powiat Piotrków).
- 10) „Cesarska Łaska“ na „Dziewulin“ (gmina Szadek, powiat Sieradz).
- 11) kol. „Aleksów“ na kol. „Poradzew Nowy“ (gmina Goszczanów, powiat Turek).
- 12) kol. „Dymitrów“ na kol. „Olszówka“ (gmina Wichertów, powiat Turek).
- 13) „Wilhelmowska Góra“ na „Góry Szadowskie“ (gmina Pęcherzew, powiat Turek).
- 14) „Dymitrów“ na „Olszówka“ (gmina Wichertów, powiat Turek).
- 15) kol. „Włodzimirówka“ na kol. Skęczniew“ (gmina Piekary, powiat Turek).
- 16) „Siergiewo“ na „Wincentowo“ (gmina Trąbczyn, powiat Słupce).

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) *Ratajski.*

234.

**Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych
z dnia 9 kwietnia 1925 r. w sprawie zmiany nazw miejscowości w Woj. Pomorskiem.**

Niniejszem zmieniam nazwy następujących miejscowości:

- „Śmiechowa“ na „Wejherowo Zamek“ pow. Wejherowo.
- „Wymysłowo“ na „Jakubowo“ pow. Świecie.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) *Ratajski.*

Okólniki i pisma okólne.

235.

Okólnik Nr. 33 z dn. 1 kwietnia 1925 r. Nr. BO. 18177/24 do wszystkich PP. Wojewodów, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, P. Delegata Rządu w Wilnie w sprawie stwierdzenia identyczności osoby oraz stosunku do służby wojskowej obywateli polskich, ubiegających się o paszport.

Placówki R. P. w pismach swych, wysyłanych do starostw w sprawie stwierdzenia obywatelstwa po'skiego osób, ubiegających się o paszport, dołączają ich fotografie dla umożliwienia władzom administracyjnym stwierdzenia identyczności osoby, starającej się o paszport w placówkach zagranicznych. Większość starostw przechodzi do porządku dziennego nad sprawą stwierdzenia identyczności, która ma bardzo doniosłe znaczenie dla placówek zagranicznych, wobec częstego podszywania się interesantów pod obce nazwiska.

Nieodpowiednio również urzędy administracyjne załatwiają niejednokrotnie korespondencje z konsulatami polskimi w przedmiocie ustalania stosunku do służby wojskowej obywateli polskich. Na zapytanie czy zachodzą przeszkody w wydaniu paszportu dla danej osoby zwłaszcza pod względem wojskowym, konsulat niejednokrotnie otrzymuje w odpowiedzi lakoniczne komunikaty jak np.: „na pismo z dnia . . . . . powiadamiam, że X . . . Y . . ., syn . . . . . przynależny do . . . . . jest tam zapisany do ksiąg ludności. Czy X . . . uczynił zadość obowiązкови służby wojskowej? nie ustalono. Innych przeszkód przeciwko wydaniu paszportu zagranicznego starostwo nie znajduje“.

Stwierdzenie stosunku do służby wojskowej należy do czynności władz krajowych, a odpowiedź tego rodzaju jak wyżej przykładowo przytoczone wstrzymuje załatwienie sprawy, powoduje znów dalszą korespondencję, przysparzając urzędowi pracy i powiększając wydatki pocztowe.

Aby wyżej wytknięte braki i niedokładności urzędowania nadal się nie powtarzały, Ministerstwo poleca zarządzić podległym urzędom administracyjnym, aby przy odpowiedziach na pisma konsulatów R. P.

1) dotyczących stwierdzenia identyczności danej osoby, zwracały ostemplowaną urzędową pieczęcią, fotografię interesowanego z wyraźnem zaznaczeniem, że identyczność jego została stwierdzoną, względnie z jakich powodów nie mogła być stwierdzoną,

2) zaś dotyczących ustalenia stosunku obywatela polskiego do służby wojskowej traktowały te sprawy z możliwie największą dokładnością i udzielały po uprzednim porozumieniu się z odnośną P. K. U. wyczerpujących zupełnie jasnych i określonych odpowiedzi, wykluczających możliwość dowolnego ich interpretowania.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) *Ratajski.*

236.

Okólnik Nr. 34 z dnia 6 kwietnia 1925 r. Nr. Pr. 2803 do Pana Generalnego Dyrektora Służby Zdrowia, Panów Dyrektorów Departamentów i Naczelników Wydziałów Min. Spr. Wewn. Pana Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie wydawania poświadczeń o przepisach obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej.

W sprawie wystawiania przez władzę administracyjną poświadczeń o przepisach obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej przypomina się, że w tym przedmiocie obowiązuje w b. dzielnicy pruskiej i na obszarze górnośląskim Województwa Śląskiego przepis § 86 ust. wykonawczej do niem. ustawy o ustroju sądownictwa z dnia 24. 4. 1878 (Zb. u. pr. str. 230) a w b. dzielnicy austr. przepis § 282 patentu o postępowaniu w sprawach niespornych, według których wydawanie poświadczeń co do obowiązujących praw należy do kompetencji Ministerstwa Sprawiedliwości. Co do byłego zaboru rosyjskiego, w którym niema analogicznego przepisu, należy aż do jednolitego uregulowania tej sprawy, stosować zasadę wypowiedzianą w powołanych powyżej przepisach.

Wszystkie zatem prośby o wydawanie wspomnianych poświadczeń z zakresu Min. Spraw Wewnętrznych należy skierowywać do Ministerstwa Sprawiedliwości, które będzie wydawać takie poświadczenia po porozumieniu się z Min. Spraw Wewnętrznych.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(-) Ratajski.

237.

Okólnik Nr. 35 z dn. 6 kwietnia 1925 r. Nr. BO. 7735/25 do wszystkich PP. Wojewodów, P. Delegata Rządu w Wilnie, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie świadectw do podań emigrantów o wizy Konsulatu Stanów Zjedn. A. P.

Zgodnie z brzmieniem amerykańskiej Ustawy emigracyjnej z 1924 r. Konsulat Stanów Zjednoczonych wymaga, aby do podań emigrantów o wizy dołączane były następujące świadectwa:

1) Zaświadczenie (w 2 odpisach) wskazujące miejsce pobytu emigranta w ciągu ostatnich 5 lat lub (o ile emigrant uprzednio zamieszkiwał Stany Zjednoczone) od chwili przyjazdu do Polski.

Zaświadczenie to wydawane być może: a) na wsi przez władze gminne, b) w mieście przez władze policyjne, samorządowe, względnie przez rządcę domu; w tym ostatnim wypadku potrzebne jest potwierdzenie zaświadczenia przez właściwy Komisarjat Policji.

2) Świadectwo moralności (w 2 odpisach), stwierdzające niekaralność sądową. Świadectwo to musi być wydawane przez odnośne władze policyjne względnie przez urzędy admin. I-iej instancji i jest ważne w ciągu 30 dni od chwili wystawienia.

3) Świadectwo zawodu lub zajęcia (w 2 odpisach) wydawane: a) na wsi przez władze gminne, b) w mieście przez władze samorządowe lub policyjne.

Zgodnie z powyższym Ministerstwo poleca: a) zarządzić odnośnym podległym władzom wydawanie zaświadczeń, o których mowa w niniejszym okólniku.

b) prosić poszczególne władze samorządowe znajdujące się na terenie Województwa (Delegatury Rządu w Wilnie) o wystawianie emigrantom do Ameryki, w razie ich zwrócenia się, świadectw 1) zamieszkania w ciągu 5 lat, 2) zawodu.

Należy przytem wyjaśnić władzom samorządowym, że posiadanie przez emigrantów wyżej wymienionych dokumentów jest niezbędnym warunkiem do uzyskania wizy przez wychodźców i że odmowa lub zwłoka w wydaniu tych świadectw może uniemożliwić wyjazd danego emigranta (o ile przekroczony będzie przez niego termin wyznaczony przez Konsulat do złożenia podania).

Minister Spraw Wewnętrznych:
(-) Ratajski

ZAŁĄCZNIK.

Nr. .... dn. .... / ..... 192 .....

Świadectwo moralności.

Zaświadcza się, że p. ....
(imię i nazwisko), zamieszkały w .....
(adres), nie był karany sądownie i wogóle cieszy się dobrą opinią.

Świadectwo niniejsze wydaje się na prośbę p. .... celem przedstawienia w Konsulacie Generalnym Stanów Zjednoczonych.

pieczęć urzędu podpis:

Nr. .... dn. .... / ..... 192 .....

Zaświadczenie miejsca zamieszkania w ciągu ostatnich 5-ciu lat.

Zaświadcza się, że p. ....
(imię i nazwisko) w ciągu ostatnich 5-ciu lat zamieszkiwał od ..... (miesiąc, rok)
do ..... (miesiąc, rok) w .....
..... (gmina, powiat, województwo).

pieczęć urzędu podpis:

Nr. .... dn. .... / ..... 192 .....

Zaświadczenie zawodu.

Zaświadcza się, że p. ....
(imię i nazwisko), zamieszkały w .....
..... (adres) jest .....
..... (wymienić zawód) trudni się

pieczęć urzędu podpis:

Okólnik Nr. 36 z dnia 8 kwietnia 1925 r. Nr. AP. 3699 do PP. Wojewodów: białostockiego, warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, lubelskiego, wołyńskiego, poleskiego i nowogródzkiego oraz do P. Delegata Rządu w Wilnie w sprawie zastępstwa Starostów w b. zaborze rosyjskim.

Na podstawie art. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 1919 r., Dz. Ust. R. P. Nr. 72, poz. 426, którego moc obowiązująca rozciągnięta została na obszar wyjątkowy: wołyńskiego, poleskiego i nowogródzkiego oraz powiatów: grodzieńskiego, wołkowyskiego i b. białowieckiego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 31 października 1921, Dz. Ust. R. P. Nr. 94, poz. 693 i na obszar Ziemi wileńskiej rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 września 1922 r., Dz. Ust. R. P. Nr. 82, poz. 726 — zarządzam, co następuje:

1) Starostę zastępuje z reguły najstarszy służbowo (art. 18 ustawy o państwowej służbie cywilnej oraz § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 czerwca 1924 r. Dz. Ust. R. P. Nr. 64, poz. 631) referent administracyjny I kategorii tegoż Starostwa.

2) W razie, gdyby względy służbowe wymagały wyznaczenia zastępcy Starosty z pominięciem zasady, ustalonej w punkcie 1) niniejszego okólnika, wówczas zastępcę wyznacza indywidualnie, na wniosek Wojewody, Minister Spraw Wewnętrznych.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) *Ratajski.*

Pismo okólne z dnia 9 kwietnia 1925 r. Nr. AB. 2486 do wszystkich P. P. Wojewodów, P. Delegata Rządu w Wilnie oraz P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie zachowywania wpływów z opłat od kart łowieckich oraz od pozwoleń na broń.

Pismem z dnia 14 marca 1925 r. L. DK. 1062/W. A. K., wystosowanym do wszystkich Izb Skarbowych, zarządziło Ministerstwo Skarbu, by wpływy gotówkowe z opłat od kart łowieckich zachowywane były w 1925 r. — aż do dalszego zarządzenia — na Dział 2, rozdz. 1 § 13 dochodów budżetu Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, wpływy zaś z opłat od pozwoleń na broń — na Dział 2 § 15 dochodów budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Powyższe udziela się do wiadomości i użytku urzędowego.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *Olpiński*

Podsekretarz Stanu.

Okólnik Nr. 37 z dnia 10 kwietnia 1925 r. do P. P. Wojewodów (oprócz Śląskiego), P. Delegata Rządu w Wilnie, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę oraz do Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie zaliczenia czasu służby kontraktowej do służby stałej i do wysługi emerytalnej.

Na zasadzie ostatniego ustępu art. 14 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164) może właściwa władza naczelną zaliczyć funkcjonariuszowi państwowemu, podlegającemu postanowieniom tej ustawy do służby stałej czas służby kontraktowej, o ile przejście z państwowej służby kontraktowej do państwowej służby stałej nastąpiło bezpośrednio. Na podstawie zaś ustępu 6 art. 37 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych (D. U. R. P. ex 1924 r. Nr. 6, poz. 46) może być czas służby, przebytej w charakterze pracownika kontraktowego zaliczony do wysługi emerytalnej z zgodą Ministra Skarbu.

Przy rozważaniu wzajemnego stosunku tych przepisów do siebie należy przedewszystkiem stwierdzić, że zasada: *lex posterior derogat priori* nie może mieć w danym wypadku zastosowania, — przepisy te nie są bowiem między sobą sprzeczne, posiadają więc obydwa moc obowiązującą.

Pierwszy z tych przepisów mówi o zaliczeniu służby kontraktowej do służby stałej, co w konkretnym wypadku, samo przez się ma dla funkcjonariusza państwowego doniosłe znaczenie, w szczególności w dziedzinie uprawnień, zależnych od czasu służby państwowej (starszeństwo służbowe, długość urlopu wypoczynkowego, wysokość uposażenia etc.). Dokonane jednak na tej podstawie zaliczenia czasu służby kontraktowej nie ma żadnego wpływu na prawa emerytalne funkcjonariusza, w szczególności nie może uzasadnić jego roszczenia o zaopatrzenie względnie o wysokość tego zaopatrzenia. W zakresie praw emerytalnych ma znaczenie tylko takie zaliczenie czasu służby kontraktowej, które zostało dokonane zgodnie z postanowieniami wymienionych na wstępie przepisów. Jedynie w okresie poprzedzającym dzień wejścia w życie powołanej ustawy o zaopatrzeniu emerytalnem (l. X. 1923) zaliczenie czasu służby kontraktowej, dokonane na zasadzie art. 14 ustawy o państwowej służbie cywilnej, jest w myśl ustępu 4 § 13 rozporządzenia Rady Ministrów: dnia 26 marca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 30) równoznaczne z zaliczeniem tego czasu do wysługi emerytalnej. Stosowania postanowień ostatniego ustępu art. 14 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. unikać należy w tych wypadkach, gdy funkcjonariusz, w czasie służby kontraktowej poprzedzającej mianowanie na stałe, odbywał studia w wyższych zakładach naukowych i zakończył je przepisaniem egzaminami. Niesłusznem byłoby bowiem stawiać w korzystniejszym

położeniu funkcjonariuszów, którym służba kontraktowa umożliwiła zakończenie studjów, w stosunku do tych, którzy cały swój czas poświęcali wyłącznie studjom.

Powyższe podaje Panom do wiadomości na podstawie okólnika P. Prezesa Rady Ministrów Nr. 43 z dn. 1 kwietnia 1925 r. L. 5376/25.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *Olpiński*
Podsekretarz Stanu

241.

Okólnik Nr. 38 z dn. 15 kwietnia 1925 r. Nr. AO. 436 do wszystkich PP. Wojewodów, P. Delegata Rządu w Wilnie i P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie przestrzegania postanowień zawartych w Statucie Głównego Urzędu Statystycznego.

Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 6/XII 1924 r. powzięła uchwałę, mającą na celu zapobiec nieprzestrzeganiu przez niektóre Urzędy państwowe postanowień art. 3 i 4 statutu Głównego Urzędu Statystycznego, zawartego w ustawie z dnia 1 czerwca 1923 r. w przedmiocie zmiany ustawy z dnia 21 października 1919 r. o organizacji statystyki administracyjnej (Dz. U. R. P. Nr. 60, poz. 436), a w szczególności zapobiec przeprowadzaniu badań statystycznych bez wysłuchania opinii Główn. Urzędu Statystycznego oraz zwracaniu się bezpośrednio do organów samorządowych o przedkładanie dat statystycznych.

Na podstawie tej uchwały Rady Ministrów, zostaną, zapewne w dniach najbliższych, wydane przez PP. Ministrów; zarządzenia, aby podwładne im organa zwracały się na przyszłość o daty statystyczne wyłącznie do Głównego Urzędu Statystycznego, przy ścisłym przestrzeganiu postanowień art. 3 i 4 statutu Głównego Urzędu Statystycznego, oraz aby organa te nie zwracały się o daty statystyczne bezpośrednio do władz samorządowych. Prawo zapotrzebowania dat statystycznych od organów samorządowych służyć będzie na przyszłość wyłącznie Główn. Urzędowi Statystycznemu, który dat tych będzie żądał za pośrednictwem Wojewodów i Starostów.

W związku z powyższem zechce Pan Wojewoda powiadomić zarządy komunalne, aby od-tąd przystępowały do zbierania dat statystycznych wyłącznie na zlecenie otrzymane za pośrednictwem właściwego Województwa względnie Starostwa.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) *Ratajski.*

242.

Okólnik Nr. 1. Prezesa Rady Ministrów z dn. 10 stycznia 1925 r. Nr. 17891 do wszystkich Panów Ministrów w sprawie odmownego stanowiska PP. Ministrów do żądań Izby Kontroli.

W myśl ustępu 2 art. 13 ustawy z dnia 3 czerwca 1921 o Kontroli Państwowej obowiązują-

z a n a jest Kontrola do żądania pokrycia i zabezpieczenia strat Skarbu Państwa wykrytych i ustalonych przy kontroli oraz do czuwania nad wykonaniem tego żądania.

Stosując się do tego postanowienia Najwyższa Izba Kontroli niejednokrotnie zwraca się do Panów Ministrów z prośbą o wydanie zarządzeń, zmierzających do pokrycia i zabezpieczenia strat Skarbu Państwa, spowodowanych przez funkcjonariuszów państwowych.

W wypadkach, gdy Panowie Ministrowie z jakichkolwiek powodów nie mogą zadośćuczynić żądaniu Kontroli — czy to przez wytoczenie danemu funkcjonariuszowi procesu dyscyplinarnego, czy to przez pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej lub wreszcie wytoczeniu mu procesu cywilnego o odszkodowanie — proszę o poinformowanie mnie o sprawie przez nadesłanie szczegółowego wyjaśnienia, zawierającego tak żądanie kontroli i jego powody, jak umotywowanie odmownego stanowiska Panów Ministrów.

Również proszę o wydanie zarządzenia, by władze podległe Panom Ministrom w takich wypadkach przedstawiały Im sprawozdania, które następnie w razie niezajęcia przez Panów odmien- nego stanowiska, należałoby mnie przesłać.

Prezes Rady Ministrów:

w. z. (—) *Thugutt.*

Do PP. Wojewodów, Delegata Rządu w Wilnie, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę oraz do Tymczasowego Wydz. Samorz. we Lwowie.

Podaje Panom do wiadomości powyższy okólnik P. Prezesa Rady Ministrów z tem, iż ma on w analogicznych wypadkach zastosowanie również i do władz II instancji.

We wszystkich przeto wypadkach, gdy wymienione w okólniku żądania Izby Kontroli Państwowej nie będą mogły być przez Panów wykonane, należy przedstawiać mi bezzwłocznie umotywowane sprawozdania z dołączeniem materiałów, niezbędnych dla poznania całokształtu danej spornej sprawy.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) *Ratajski.*

Warszawa, dn. 15 kwietnia 1925 r.
Nr. AP. 2303.

243.

Pismo okólne z dn. 15 kwietnia 1925 r. Nr. AP. 3781 do P. P. Wojewodów, P. Delegata Rządu w Wilnie, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę oraz Komendanta Głównego Pol. Państw. w sprawie aktów osobowych b. funkcjonariuszów pocztowych.

Generalna Dyrekcja Poczty i Telegrafów za-wiadomiła Ministerstwo Spraw wewnętrznych, iż w myśl umów Traktatu Ryskiego otrzymała z Rosji Sowieckiej akta osobowe funkcjonariuszów pocztowych b. zarządów poczt rosyjskich na ziemiach polskich.

O ile w administracji powierzonych Panom Województw (Delegatury Rządu w Wilnie, Komisarjatu Rządu w Warszawie, w Okręgach Policji Państwowej) służą obecnie b. rosyjscy funkcjonariusze pocztowi, zechcą Panowie zwrócić się do Generalnej Dyrekcji Poczty i Telegrafów o odzyskanie i wydanie akt osobowych pomienionych funkcjonariuszów z czasu ich służby rosyjskiej.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) Olpiński

Podsekretarz Stanu

244.

Okólnik Nr. 39 z dn. 16 kwietnia 1925 r. Nr. B. O. 8116/25 do wszystkich PP. Wojewodów, P. Delegata Rządu w Wilnie i P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie częściowego przekazania spraw przyjazdu cudzoziemców do Polski władzom adm. II instancji.

Zmieniając częściowo okólnik Nr. 85 z dn. 27 maja 1922 r. Nr. BB. 12544 w sprawie przyjazdu do Polski cudzoziemców, celem uproszczenia dotychczasowego toku urzędowania i przyspieszenia załatwiania spraw wjazdowych do Polski obywateli: a) rosyjskich, b) ukraińskich, c) niemieckich, d) czechosłowackich, e) naturalizowanych żydów, oraz f) obywateli b. Imp. Rosyjskiego obecnie bezpaństwowych i g) litewskich — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych po porozumieniu z Ministerstwem Spraw Zagranicznych, zarządza dwojakiego rodzaju tok postępowania w tych sprawach władz administracyjnych II instancji.

Podania osób ubiegających się o wjazd do Polski wraz z wypełnionymi przez nich kwestionariuszami wjazdowymi, będzie przysyłało Ministerstwo Spraw Zagranicznych bezpośrednio do Urzędu Wojewódzkiego (Delegatury Rządu w Wilnie, Komisarjatu Rządu na m. st. Warszawę), właściwego ze względu na miejsce przyjazdu pętent — do zbadania i zaopiniowania.

Urząd Wojewódzki (Delegatura Rządu w Wilnie, Komisarjat Rządu na m. st. Warszawę), zarządzi przeprowadzenie szczegółowych badań i dochodzeń danych przedstawionych w podaniu i kwestionariuszu wjazdowym — przez władze administracyjne I instancji.

I. Pierwszy rodzaj toku postępowania w razie przychylnego wniosku władzy administracyjnej II instancji.

Jeśli po zawiadomieniu o wyniku dochodzeń i opinii władzy administracyjnej I instancji Pan Wojewoda (Delegat Rządu w Wilnie, Komisarz Rządu na m. st. Warszawę) uzna, że nie znajduje przeszkód, aby udzielić prośbaczemu zezwolenia na przyjazd do Polski — wówczas akta sprawy wraz z umotywowanym wnioskiem przedłoży Pan Wojewoda Ministerstwu Spraw Wewnętrznych do dalszego właściwego załatwienia.

II. Drugi rodzaj toku postępowania w razie odmownego wniosku władzy administracyjnej II instancji.

W tych wypadkach w których Pan Wojewoda (Delegat Rządu w Wilnie, Komisarz Rządu

na m. st. Warszawę) uzna że przyjazd cudzoziemca nie jest pożądany ze względów bezpieczeństwa, albo ze względów gospodarczych, przy uwzględnieniu traktatów handlowych, zawartych z odnośnymi państwami — prześle akta sprawy ze swoim wnioskiem odmownym bezpośrednio Ministerstwu Spraw Zagranicznych do dalszego urzędowania.

Powyższy tok postępowania należy również przestrzegać przy załatwianiu podań instytucji krajowych oraz osób zamieszkałych w kraju, a starających się o przyjazd do Polski obcych obywateli.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) Ratajski.

245.

Okólnik Nr. 40 z dnia 21 kwietnia 1925 r. Nr. AB. 2671 do wszystkich PP. Wojewodów, P. Delegata Rządu w Wilnie, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę oraz P. Naczelnika Urzędu do spraw mniejszości w Katowicach w sprawie umarzania nieściągalnych należności skarbowych.

Postanowienia okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 2 grudnia 1923 r. Nr. OBR. 8249 (Nr. 140) w sprawie umorzenia nieściągalnych zaliczek na płace, uzupełnionego okólnikiem z dn. 16 lutego 1925 r. Nr. AB. 1000 (Nr. 18), stosować należy i do innych zobowiązań pieniężnych osób, pozostających w służbie państwowej, względnie osób, które pozostawały w służbie państwowej, o ile zobowiązania te powstały w związku ze służbą państwową.

Powyższe oznajmiam na podstawie pisma Ministerstwa Skarbu z dn. 2/IV 1925 L. 556/DB/1.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) Olpiński.

Podsekretarz Stanu.

246

Okólnik Nr. 41 z dnia 22 kwietnia 1925 r. Nr. SZ. 2870/25 do wszystkich PP. Wojewodów (z wyjątkiem P. Wojewody Śląskiego) i do Pana Delegata Rządu w Wilnie w sprawie zmiany statutu wzorowego o opłatach specjalnych i dopłatach drogowych!

Reskryptem Ministerstwa Robót Publicznych z dn. 7/II 1924 r. Nr. XII/76 rozesłany został do wszystkich Urzędów Wojewódzkich i do Pana Delegata Rządu w Wilnie wzór statutu o opłatach specjalnych i dopłatach drogowych, który związkowi komunalnym służyć miał za podstawę przy uchwalaniu statutów celem wprowadzenia wymienionych opłat i dopłat na rzecz tychże związków.

Powyższy wzór statutu został obecnie zmieniony przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Robót Publicznych i Ministerstwem Skarbu.

W załączeniu przesyła Ministerstwo Spraw Wewnętrznych jeden egzemplarz zmienionego wzoru statutu o opłatach specjalnych i dopłatach drogowych do wiadomości Pana Wojewody (Pana Delegata Rządu) oraz celem:

1) niezwłocznego podania niniejszego wzoru statutu do wiadomości wszystkim podległym Panu związkowi komunalnym i

2) zawiadomienia tychże związków, iż niniejszy wzór statutu zastępuje wzór statutu, rozesłany okólnikiem Minist. Robót Publicznych z dn. 7/II 1924 r., Nr. XII/76.

Jednocześnie zarządza się co następuje:

- a) statuty opłat specjalnych i dopłat drogowych związki komunalne powinny uchylać poczynawszy od dnia otrzymania niniejszego wzoru statutu wedle tegoż wzoru,
- b) przedłożone przez związki komunalne Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i dotąd niezatwierdzone statuty opłat specjalnych i dopłat drogowych zatwierdzone będą z zastrzeżeniem dostosowania ich brzmienia do brzmienia niniejszego wzoru statutu,
- c) zatwierdzone przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na podstawie dotychczas obowiązującego statutu wzorowego statuty o poborze przez związki komunalne w roku bieżącym opłat specjalnych i dopłat drogowych pozostają zasadniczo w mocy; Ministerstwo Spraw Wewnętrznych upoważnia jednak związki komunalne do dostosowania brzmienia takich statutów do brzmienia niniejszego statutu wzorowego — przy równoczesnym zawiadomieniu o tem w drodze służbowej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, zaleca zaś takie dostosowanie specjalnie w przypadkach, jeżeli związek komunalny nie przystąpił jeszcze do poboru opłat specjalnych i dopłat drogowych na podstawie statutu, uchwalonego i zatwierdzonego wedle dotychczasowego statutu wzorowego.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) *Ratajski.*

WZÓR STATUTU

o opłatach specjalnych i dopłatach drogowych na rzecz . . . . .

Zgodnie z art. 19 i 23 ustawy z dn. 10 grudnia 1920 r. o budowie i utrzymaniu dróg publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 6, poz. 32 z r. 1921) i art. 31 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. o tymcz. uregul. fin. komun. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747) . . . . . na posiedzeniu w dn. . . . . uchwalił niniejszy statut w sprawie poboru opłat specjalnych i dopłat na budowę i utrzymanie dróg o następującem brzmieniu:

§ 1.

Łączna suma, przewidziana w budżecie na rok . . . na utrzymanie dróg w kwocie . . . . .

zł. i na budowę dróg w kwocie . . . . . zł. pomniejszona o kwotę . . . . . zł., stanowiącą dotację (ze skarbu Państwa, związku komunalnego wyższego rzędu), oraz o kwotę . . . . . zł., osiągniętą z dodatkowych opłat i dopłat (§ 2 statutu), podlega podziałowi pomiędzy poszczególnych płatników w stosunku do przypadającego na każdego z nich:

1) zasadniczego państwowego podatku gruntowego, względnie w b. zaborze pruskim państwowego dodatku do komunalnego podatku gruntowego, a w b. zaborze rosyjskim również w stosunku do przypadającego samoistnego komunalnego podatku od gruntów państwowych,

2) państwowego podatku przemysłowego uiszczanego przez nabycie świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych,

3) państwowego podatku od nieruchomości.

UWAGA: Podział przypadającej do rozdziału ogólnej sumy powyższej pomiędzy poszczególnych podatników, przeprowadza się w ten sposób, że iloraz, otrzymany z podzielenia tejże ogólnej sumy przez sumę podatków państwowych, opłacanych w danym związku komunalnym z gruntów, przemysłu i handlu oraz z nieruchomości (budynków), mnoży się przez sumy przypadających na poszczególnych płatników podatków od gruntów, od nieruchomości (budynków) oraz od przemysłu i handlu.

§ 2

Niezależnie od opłaty, przewidzianej w § 1 statutu, obowiązani są uiścić:

I. Zużywający nadmiernie drogi, jak np. kopalnie, fabryki i inne przedsiębiorstwa — dodatkową opłatę w łącznej sumie . . . . . zł.

UWAGA: Suma ta, o ile nie nastąpi ugodą w myśl art. 23 ustawy drogowej — podlega rozdziałowi w sposób przewidziany w art. 31 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747) i w § 19 rozporządzenia z dn. 18 marca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 317).

II. Właściciele wzgl. posiadacze gruntów, budynków oraz przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, położonych w pasie przydrożnym o szerokości 4 klm. po obu stronach dróg (utrzymywanych przez dany związek komunalny) dodatkową opłatę w łącznej sumie . . . . . zł.

UWAGA: Suma ta nie może przekraczać 20% kwoty, podlegającej rozdziałowi w myśl § 1 statutu i winna być rozdzielona na poszczególnych płatników w sposób przewidziany w § 1 statutu, z tem jednakże zastrzeżeniem, że za podstawę do rozdziału służy ta część podatku, którą płatnik uiszcza z obiektów, położonych w pasie przydrożnym.

§ 3.

Rozkładu dokonywa Zarząd Związku komunalnego, przyczem przysługują mu prawa, określone w art. 44 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747).

§ 4.

O wysokości przypadającej z rozkładu opłaty (§ 1) i dopłaty (§ 2) zostanie płatnik zawiadomiony wezwaniem płatniczym. Opłatę łącznie z dopłatą uiszczyć należy w dwóch równych ratach, płatnych . . . . . (terminy płatności rat określa organ uchwalający związku komunalnego).

§ 5.

Przeciwko wezwaniu płatniczemu wolno wnieść odwołanie w terminie i trybie wskazanym w art. 48 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747), a w b. dzielnicy pruskiej w terminie i w trybie przewidzianym w § 69 i następnych ustawy o daninach komunalnych z dn. 14 lipca 1893 r. co jednak nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia opłaty.

Nieuiszczenie opłaty we właściwym terminie pociąga za sobą obowiązek zapłaty odsetek i kar za zwłokę oraz kosztów egzekucyjnych, określonych ustawą z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 721).

§ 7.

Winni wykroczeń przeciwko postanowieniom niniejszego statutu, podlegają karze porządkowej do wysokości 345.9 zł., o ile nie zachodzi przestępstwo karalne według art. 62—66 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747).

§ 8.

Opłaty specjalne i dopłaty drogowe, wymierzone na podstawie niniejszego statutu, nie ulegają zaliczeniu ani na komunalne podatki od gruntów, budynków, przemysłu i handlu, ani na komunalne dodatki do państwowych podatków od gruntów, budynków, handlu i przemysłu.

§ 9.

Przepisy wykonawcze wyda Zarząd Związku Komunalnego.

§ 10.

Zarząd Związku Komunalnego obowiązany jest wyjednać u władzy nadzorczej zatwierdzenie niniejszego statutu.

§ 11.

Statut zatwierdzony winien być ogłoszony w sposób w miejscu przyjęty.

247.

Okólnik Nr. 43 z dnia 24 kwietnia 1925 r. Nr. AO. 1089 do Pana Wojewody (wszystkich), P. Delegata Rządu w Wilnie, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie godzin urzędowania.

W celu usunięcia możliwych wątpliwości co do mocy obowiązującej tut. okólnika Nr. 61 z dnia 7 czerwca 1924 r. (Nr. AO. 1601) w sprawie godzin urzędowania wyjaśniam, że okólnik

ten nadal obowiązuje i że przeto w okresie letnim t. j. od 1 maja do 30 września godziny urzędowania trwają w soboty od godz. 8.30 rano do godz. 14-ej (2 popołudniu).

W razie potrzeby zechce Pan Wojewoda (P. Delegat Rządu, P. Komisarz Rządu) wydać stosowne zarządzenia.

Minister Spraw Wewnętrznych:

w. z. (—) *Olpiński*.

Podsekretarz Stanu

248.

Okólnik Nr. 44 z dn. 1 maja 1925 r. Nr. AO. 1074 do P.P. Wojewodów (wszystkich), P. Delegata Rządu w Wilnie, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawie w sprawie stosowania art. 13 ustawy z 3. 6. 1924 r. o pocście, telegrafii i telefonii (Dz. U. R. P. Nr. 58/584).

Przy wykonywaniu czynności związanych z zakładaniem urządzeń telefonicznych przez Polską Akcyjną Spółkę Telefoniczną, posiadającą koncesję, udzieloną jej przez b. Ministra Poczt i Telegrafów na podstawie art. 13 ustawy z 3. 6. 1924 r. o pocście, telegrafii i telefonii (Dz. U. R. P. Nr. 58, poz. 584), — zaszły w niektórych Województwach przypadki, iż władze administracyjne odmówiły jej pomocy w zakresie zastosowania przymusu w drodze administracyjnej.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przeto w porozumieniu z Ministerstwem Przemysłu i Handlu (Generalną Dyрекcją Poczt i Telegrafów) udziela w sprawie interpretacji wspomnianego art. 13 wyż. wymienionej ustawy następującego wyjaśnienia:

I. Według art. 13 ustawy z 3. 6. 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 58/584) przysługuje

- a) Państwu i jego organom oraz
- b) koncesjonariuszom prywatnych urządzeń telegraficznych i telefonicznych, przeznaczonych do powszechnego użytku, — przy zakładaniu urządzeń telegraficznych i telefonicznych prawo umieszczania przedmiotów technicznych — jak np. słupów, poprzeczników, stojaków, szafek rozdzielczych, kabli, przewodów i aparatów telefonicznych, puszek ściennych i t. p. — na cudzych gruntach i to tak na nich, jakoteż pod i ponad niemi. Odnosi się to w szczególności tak do publicznych dróg, placów, mostów, wód i ich brzegów oraz do gruntów kolejowych, jak również do gruntów i nieruchomości prywatnych.

Co do rozciągłości używania cudzego gruntu lub nieruchomości dla wyżej wymienionych celów winna zasadniczo nastąpić między zakładającymi odnośne urządzenia (Państwem, koncesjonariuszami), a właścicielem prywatnego gruntu względnie nieruchomości dobrowolna umowa, przyczem jako dobrowolną umowę należy rozumieć również ustne udzielenie zezwolenia ze strony właściciela

gruntu lub nieruchomości lub ze strony innej uprawnionej osoby funkcjonariuszowi, wykonującemu robotę. W razie niedojścia do skutku umowy z właścicielami nieruchomości przysługuje tak Państwu jak prywatnym koncesjonariuszom, oznaczonym w ustępie 2 art. 13 ustawy Prawo przymusu w drodze administracyjnej. „Jeżeli wartość użytkowa gruntu lub nieruchomości ucierpi z powodu umieszczenia wspomnianych przedmiotów technicznych, należy się stronie prywatnej” za używanie gruntu względnie nieruchomości odszkodowanie, którego wysokość ustala Sąd na żądanie właściciela nieruchomości.

II. We wspomnianych wyżej przypadkach odmówienia pomocy Polskiej Akcyjnej Spółce Telefonicznej, władze administracyjne stanęły na stanowisku, iż samo wyrażenie art. 13 ustawy „prawo przymusu w drodze administracyjnej” wobec braku zwłaszcza rozporządzenia wykonawczego do ustawy nie upoważnia ich do interwencji na rzecz wspomnianej Spółki, i wymaga szczegółowego interpretowania.

Przy wyjaśnianiu tej wątpliwości stwierdzić należy przede wszystkim, że wykonanie ustawy z 3/6/1924 r. powierzone zostało Ministrowi Przemysłu i Handlu w porozumieniu z zainteresowanymi Ministrami. Jeżeli przeto ustawa stanowi w art. 13 iż prawo użycia przymusu w drodze administracyjnej przysługuje Państwu, to niewątpliwie rozumie przez to, iż prawo to przysługuje Ministrowi Przemysłu i Handlu, jako wykonawcy ustawy. Skoro zaś organami wykonawczymi Ministra Przemysłu i Handlu, mogącymi jedynie stosować środki przymusowe, są władze administracyjne, przeto nie ulega wątpliwości, iż są one obowiązane na żądanie właściwych czynników udzielić pomocy w formie zastosowania wobec opornych właścicieli gruntów wzgl. nieruchomości, przysługujących im na podstawie obowiązującego na danym obszarze ustawodawstwa środków przymusowych.

Na podstawie zaś ustępu 2 art. 13 ustawy z 3/6/1924 r. takie same prawa, jak Państwu, przysługują również koncesjonariuszom prywatnych urządzeń telegraficznych i telefonicznych o charakterze publicznym, przeznaczonych do powszechnego użytku, a więc w danym wypadku Polskiej Akcyjnej Spółce Telefonicznej.

III. Do czasu wydania rozporządzenia wykonawczego do ustawy z 3/6/1924 r., szczegółowo wyjaśniającego jej postanowienia, winny władze administracyjne w wypadkach, gdy odnośne organa państwowe lub koncesjonariusze, oznaczeni w ustępie 2 art. 13 ustawy, zwrócą się do nich o zastosowanie prawa przymusu, zachować następujący tok postępowania:

1. z powołaniem się na art. 13 ustawy z 3/6/1924 r. wezwać wskazanych prywatnych właścicieli gruntów względnie nieruchomości do znoszenia:

- a) umieszczania przy zakładaniu urządzeń telegraficznych i telefonicznych przedmiotów technicznych na ich gruntach, pod i ponad niemi, i
- b) używania do tych celów ich nieruchomości przez odnośne organa państwowe lub koncesjonariuszy;

2. zarządzać doręczanie wyżej wskazanych wezwań dotyczącym właścicielom nieruchomości za pokwitowaniem;

3. dopiero, gdy wezwani mimo pisemnego wezwania usiłują przeszkodzić skutecznemu wyżej wymienionych ustawowych uprawnień, zastosować właściwe środki przymusowe, przysługujące im na podstawie obowiązującego na danym obszarze ustawodawstwa.

„Zastosowanie toku postępowania administracyjnego na życzenie koncesjonariusza winno nastąpić jednak dopiero po stwierdzeniu przez właściwą Dyрекcję Poczt i Telegrafów lub przez Generalną Dyрекcję Poczt i Telegrafów, że żądanie koncesjonariusza co do umieszczenia przedmiotów technicznych jest uzasadnione”.

IV. W związku z powyższem wyjaśnieniem art. 13 ustawy z 3/4/1924 r. zechce Pan Wojewoda (P. Delegat Rządu, P. Komisarz Rządu) wydać do podległych mu władz i urzędów właściwe zarządzenia.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) Ratajski.

249.

Okólnik Nr. 45 z dnia 2 maja 1925 r. Nr. Pr. 4127 do wszystkich pp. Wojewodów, P. Delegata Rządu w Wilnie oraz P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie zastępstwa przed Najwyższym Trybunałem Administracyjnym.

Wobec powstałych wątpliwości, czy tutejszy okólnik Nr. 46 z dnia 17 maja 1923 r. Nr. 2824 należy stosować we wszystkich przypadkach zaskarżenia przed Najwyższym Trybunałem Administracyjnym ostatecznych orzeczeń Urzędów Wojewódzkich wyjaśnia się, że powołany okólnik reguluje tylko sprawę zastępstwa przed Najwyższym Trybunałem Administracyjnym w wypadkach zaskarżenia orzeczeń dotyczących spraw należących do zakresu działania (kompetencji) Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Co się zaś tyczy wypadków zaskarżenia orzeczeń, dotyczących spraw należących kompetencyjnie do resortu innego Ministerstwa należy się stosować do wskazówek danego Ministerstwa.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) Olpiński.

Podsekretarz Stanu.

Okólnik Nr. 46 z dnia 4 maja 1925 r. Nr. AP. 4411 do wszystkich PP. Wojewodów, P. Delegata Rządu w Wilnie, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę oraz do Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie wyższego uposażenia z tytułu studjów wyższych (art. 100 ustawy uposażeniowej).

Wobec stwierdzonego przez Najwyższą Izbę Kontroli mylnego stosowania przez niektóre władze art. 100 ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r., przyznającego urzędnikom i oficerom, którzy ukończyli studia wyższe przy pierwszym zaliczeniu po wejściu w życie tej ustawy uposażenie o jeden szczebel wyższe od tego, jakieby im przysługiwało na podstawie art. 98, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, iż wyżej wymienione postanowienie art. 100 ustawy uposażeniowej jest postanowieniem przejściowym, mającem zastosowanie tylko przy wprowadzeniu w życie tej ustawy, i dotyczy jedynie, jak to niewątpliwie wynika z jego brzmienia, tych urzędników i oficerów, którzy pełnili służbę w dniu wejścia w życie ustawy uposażeniowej t. j. w dniu 1 października 1923 r., nie dotyczy natomiast tych, którzy wstąpili do służby dopiero po dniu 1 października 1923 r.

Powyższe wyjaśnienie podaję Panom do wiadomości na podstawie okólnika Prezydium Rady Ministrów Nr. 53 z dn. 21/IV L dz. 6540.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) Olpiński
Podsekretarz Stanu

Okólnik Nr. 47 z dnia 4 maja 1925 r. Nr. AP. 4395 do PP. Wojewodów, P. Delegata Rządu w Wilnie, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę oraz do Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie sprawozdania miesięcznego i rocznego z działalności komisji dyscyplinarnych.

Na podstawie zarządzenia P. Prezesa Rady Ministrów z dnia 21/IV. 1925 r. Nr. 6359 (okólnik Nr. 51) zmieniając częściowo postanowienia okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 8 stycznia b. r. Nr. AP. 12189 w sprawie sprawozdań miesięcznych o działalności Komisji dyscyplinarnych, zarządzam przedkładanie Ministerstwu, począwszy od dnia 1 maja 1925 r., sprawozdań o działalności Komisji dyscyplinarnych w następującym trybie:

1. Miesięczne sprawozdania sumaryczne winny być sporządzane wedle załączonego wzoru (formularz „C”).

2. Przesyłania miesięcznych sprawozdań szczegółowych wedle „formularza I” należy zaniechać.

3. Zamiast sprawozdań sub 2 wprowadza się szczegółowe sprawozdania roczne, sporządzane według formularza „A”, którego wzór również się załącza.

Miesięczne sprawozdania sumaryczne należy przedkładać w ciągu pierwszych 10 dni, każdego miesiąca za miesiąc ubiegły (pierwsze sprawozdanie według stanu z dnia 1 maja 1925 r. w wyjątkowym terminie do dnia 15 maja b. r.), sprawozdania zaś roczne w terminie do dnia 20-go stycznia każdego roku, za rok ubiegły.

Równocześnie przypomina się o obowiązku zawiadamiania Ministerstwa osobnem sprawozdaniem o każdej sprawie, wszczętej w Wojewódzkiej Komisji Dyscyplinarnej.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) Olpiński
Podsekretarz Stanu

2 załącz.

Sprawozdanie roczne (za r. 192.....).

Formularz „A” dla Komisji Dyscyplinarnych działających jako instancja I.

L. bieżąca	Siedziba Komisji Dyscyplinarnej i przy jakiej władzy	Nazwisko obwinnionego, jego charakter i stopień służbowy	Krótką treść obwinienia (nie tylko artykuły ustawy, które zostały naruszone).	Władza obwiniająca	Data doniesienia	Data wszczęcia sprawy (art. 18)	Data uchwały przekazującej (art. 19 i 30)	Data rozprawy ustnej	Data orzeczenia	Kto wnosi odwołanie	Uwagi

Wojewoda:

Miesięczne sprawozdanie sumaryczne za miesiąc 192

Formularz „C” sprawozdania sumaryczne o stanie spraw zawisłych w Komisji Dyscyplinarnej przy.....(nazwa urzędu).

Liczba bieżąca	Nazwa Komisji Dyscyplinarnej i jej siedziba	Wiele spraw jest w toku?	Sprawy trwające do 3-ch miesięcy	Sprawy trwające do 6-u miesięcy	Sprawy trwające ponad 6 miesięcy	Wiele spraw nowych wpłynęło w ciągu miesiąca?	Wiele spraw załatwiono ostatecznie?	Wiele spraw zostało niezakończonych?	Uwagi

Wojewoda:

252.

Okólnik Nr. 48 z dn. 5 maja 1925 r. Nr. BC. 4107/25 do wszystkich PP. Wojewodów, P. Delegata Rządu w Wilnie i P. Komisarza Rządu w Warszawie w sprawie dawania zezwoleń na niektóre imprezy widowiskowe.

W czasach ostatnich przybywa znaczna liczba zagranicznych zespołów teatralnych, koncertowych, kabaretowych i t. p. Zespoły te, jak również repertuar ich, różnią się znacznie między sobą. Obok imprez, posiadających istotne walory artystyczne, imprez, które mogą dzięki doborowi repertuaru i wykonaniu go wnieść rzeczywiście nowe wartości do sztuki krajowej - znajdują się również przedsiębiorstwa widowiskowe, które, stojąc na niskim poziomie artystycznym, nie tylko nie zasługują na poparcie, ale są wręcz szkodliwe. O ile pierwsze z nich mogą zasługiwać na to, by produkcje ich udostępnić szerszemu ogółowi, o tyle drugie nie powinny bezwzględnie korzystać z gościny naszych scen i estrad.

Należy bowiem wziąć również pod uwagę konkurencję, jaką przyjezdne zespoły widowiskowe czynią miejscowym teatrom. Teatry nasze w czasie obecnym przeżywają kryzys, należy więc politykę widowiskową pokierować w ten sposób, by nasze placówki kulturalne, jakimi są bezwątpienia teatry o wysokim poziomie artystycznym, nie były narażane na straty. Polityki tej nie można jednak prowadzić bez zastrzeżeń. Chociaż przyjazd niektórych zespołów artystycznych z zagranicy może się w pewnej mierze odbijać na frekwencji w teatrach miejscowych, to jednak, o ile zespoły te przywożą w repertuarze swym nowe wartości artystyczne, nie można odmówić

im zezwolenia na produkcje. Jednakże w miastach, gdzie są stałe teatry, zezwolenia takie muszą być uwarunkowane co do ilości przedstawień, a to w ten sposób, by, z jednej strony — dając publiczności możliwość zapoznania się z obcą sztuką, nie czynić z drugiej strony uszczerbków teatrom miejscowym.

Te wszystkie względy wymagają, rzecz oczywista, ujednostajnienia polityki widowiskowej w stosunku do imprez zagranicznych, to też sprawa wydawania zezwoleń na występy artystów zagranicznych winna być zogniskowana w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych. Zezwolenia na występy zespołów zagranicznych sposobem objazdowym wydaje z reguły Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, zdarza się jednak, że zespół taki, nie otrzymawszy zezwolenia Ministerstwa, zwraca się z podaniem do władz administracyjnych pierwszej, względnie drugiej instancji i otrzymuje sporadyczne zezwolenia na urządzenie jednego lub więcej przedstawień.

Stan taki, powodując rozbieżność zarządzeń, odbija się bardzo ujemnie na całokształcie polityki widowiskowej. Dlatego więc polecam P. Wojewodzie (P. Delegatowi Rządu, P. Komisarzowi Rządu), by podległe Mu władze administracyjne nie wydawały na własną rękę zezwoleń na urządzenie występów zespołów i artystów widowiskowych zagranicznych. Imprezy takie o charakterze objazdowym winny z reguły posiadać koncesję, wydaną przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Jeżeli zaś przedstawienia takie mają się odbywać w jednej tylko miejscowości korzystając z jednorazowego zezwolenia władz administracyjnych pierwszej instancji, to władze te w każdym poszczególnym wypadku winny zasię-

gać opinii Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i nie wydawać zezwolenia przed otrzymaniem aprobaty.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Ratajski.*

253.

Pismo okólne z dn. 19 czerwca 1925 Nr. BC. 5185 do wszystkich PP. Wojewodów, Delegata Rządu w Wilnie, Komisarza Rządu w Warszawie w sprawie interpretacji okólnika Nr. 48 z r. 1925.

W uzupełnieniu Okólnika Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 48 z dnia 5 maja b. r. (Nr. BC. 4107/25) wyjaśnia się co następuje:

Okólnik Nr. 48 tyczy się tylko zespołów zagranicznych, względnie osób, które zamierzają urządzać występy samodzielne. Zespołami względnie osobami, które występują na własną rękę, są nie tylko te, które zamierzają występować w salach przez siebie na ten cel wynajętych, za zezwoleniem na ich imię wydanem, ale i takie zespoły względnie osoby, które aczkolwiek występują pod egidą osób trzecich jako koncesjonariuszy lub koncesjonowanych zakładów widowiskowych, wypełniają jednak w znacznej lub wyłącznej mierze ramy danego przedstawienia.

Skoro więc zdarzy się fakt, iż istniejące już przedsiębiorstwo widowiskowe (np. opera, cyrk, kabaret) zaangażuje jakąś siłę zagraniczną, to, rzecz oczywista, nie należy wzbraniać w takich wypadkach występów, o ile osoba dana otrzymała prawo wjazdu, a występy jej w danym przedsiębiorstwie widowiskowym będą stanowiły jedną z części składowych przedstawienia i nie będą przekraczały ram koncesji, wydanej właścicielowi przedsiębiorstwa.

za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) *Wańkowicz.*
w/z. Dyrektora Departamentu.

254.

Okólnik Nr. 49 z dn. 6 maja 1925 r. Nr. B. O. 7833, do wszystkich PP. Wojewodów, Pana Delegata Rządu w Wilnie oraz Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, w sprawie paszportów na wyjazd do Rosji.

Z uwagi na to, że Konsulat Rosyjski w Warszawie z zasady nie udziela na paszportach wzoru Nr. 2 wiz na wyjazd do Rosji, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uchyla punkty od 6-go do 14 włącznie okólnika Nr. 156 z dn. 19 listopada 1922 r. i poleca zaprzestać wydawania paszportów wzór Nr. 2 na wyjazd do Rosji.

Wyjątek stanowić mogą tylko te wypadki, gdy petent uzyska zapewnienie władz sowieckich, że będzie mu udzielona na paszporcie wzór Nr. 2 wiza na wjazd do Rosji względnie na Ukrainę.

Przytem Ministerstwo wyjaśnia, że Świadectwo Tożsamości, o których mowa w punkcie 2 okólnika Nr. 32 z dn. 12/III 1925 r. nie mogą być wydawane na wjazd do Rosji, ponieważ Świadectwo Tożsamości, jak głosi umieszczony w nim tekst, traci swą wartość w razie wkrocze-

nia jego okaziciela w jakiejkolwiek bądź chwili do Rosji S. S. S. R.

Jednocześnie Ministerstwo zawiadamia, że wydawanie wyjeżdżającym do Rosji zaświadczeń, o których mowa w punkcie 5-ym okólnika Nr. 156 z dn. 29 listopada 1922 r. przekazuje urzędowi administracyjnemu I-ej instancji.

Zaświadczenia te urzędy administracyjne będą wystawiać według załączonego wzoru i wydawać jednocześnie z paszportami na ręce petentom.

Zaświadczenia powinny być zaopatrzone w fotografię z 2-ma urzędowymi pieczęciami oraz urzędową pieczęć przy podpisie. Przy wydawaniu zaświadczeń należy informować petentów, że obowiązani są oni zostawić zaświadczenia na punkcie granicznym przy przejściu granicy, celem sprawdzenia przez posterunek graniczny tożsamości osoby petenta przy powrocie jego do Polski.

Minister Spraw Wewnętrznych
I zał. (—) *Ratajski.*

Starostwo .....

Nr. ....

Dn. ....

miejsce
na
fotografię

ZAŚWIADCZENIE

Zaświadcza się, że P. ....

otrzymał na paszporcie Nr. .... wydany przez
paszport

..... w dn. .... 192.... r.

zezwolenie Nr ..... udzielone przez .....

..... na wyjazd do Rosji któr .....
na Ukrainę

uprawnia go (ją) do przekroczenia granicy w ustalonych punktach przejściowych.

Niniejsze zaświadczenie zostaje wydane p. ....

..... dla okazania i przedstawienia władzom policyjnym w punkcie przejściowym, przez który będzie wyjeżdżał w celu ewentualnego sprawdzenia tożsamości je..... osoby przy powrocie.

Niniejsze zaświadczenie jest ważne tylko łącznie z paszportem Nr. .... i tylko na jednorazowe przekroczenie granicy.

Starosta:

pieczęć

255.

Okólnik Nr. 50 z dn. 7 maja 1925 r. Nr. A. O. 865, do Pana Wojewody (do wszystkich także do Wojewody Śląskiego) oraz P. Delegata Rządu w Wilnie w sprawie podawania dokładnych adresów przez gminy i posterunki P. P. w korespondencji urzędowej.

Według sprawozdania jednego z Panów Wojewodów liczne gminy i posterunki P. P.

zwłaszcza z Województw wschodnich zwracają się do Starostw w sprawie różnych urzędowych wyjaśnień, nie podając z reguły w swych pismach ani odnośnego Urzędu pocztowego, ani powiatu ewentualnie Województwa do których przynależą.

Wskutek tego odszukanie odnośnej miejscowości dla braku skorowidzów natrafia na znaczne trudności, a wysłane odpowiedzi niekiedy w sprawach ważnych i pilnych, wracają z powrotem do Starostw, nie doszedłszy do miejsca przeznaczenia.

Dzieje się to zwłaszcza w wypadkach gdy chodzi o miejscowości o jednakowym brzmieniu, istniejące w różnych Województwach i powiatach.

Celem zapobieżenia temu na przyszłość Ministerstwo Spraw Wewnętrznych powołując się na swe pisma okólne: Nr. AO. 3627 ex 1922 i Nr. AO. 309 ex 1923, dotyczące bliższego określania miejscowości o jednakowych nazwach — poleca Panu Wojewodzie (P. Delegatowi Rządu) wydać stosowne zarządzenia, aby gminy i posterunki P. P. w korespondencji urzędowej ze Starostwami obcych powiatów podawały zawsze dokładny adres miejscowości, do której odpowiedź ma być skierowaną, a to przez oznaczenie dotyczącego urzędu pocztowego według ustalonej nomenklatury pocztowej oraz nazwy powiatu ewentualnie także nazwy Województwa.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych

(—) *Olpiński.*

Podsekretarz Stanu.

256.

Okólnik Nr. 51 z dnia 9 maja 1925 r. Nr. AB. 3124 do wszystkich PP. Wojewodów, P. Delegata Rządu w Wilnie, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę oraz P. Naczelnika Urzędu do spraw mniejszości w Katowicach w sprawie wadów, kaucji i zaliczek przy przetargach.

W celu ujednolinitenia trybu postępowania przy przyjmowaniu przez władze i urzędy państwowe wadów przy przetargach, kaucji na zabezpieczenie umów z Rządem oraz zabezpieczeń zaliczek, wydawanych na dostawy rządowe, jak również udzielanych przez Skarb Państwa kredytów celnych, akcyzowych, transportowych i innych — Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 21 kwietnia 1925 r. L. 872/DB/3 zarządziło przestrzeganie następujących przepisów:

1) wadja winny być pobierane przy przetargach w wysokości 1% do 3% ceny ofertowej i mają być składane:

a) w gotowiźnie, lub w czekach z dołączeniem listu banku, stwierdzającego, że pokrycie czeku zostanie zatrzymane przez cały czas aż do chwili zwrotu bankowi czeku,

b) w książeczkach wkładowych lub asygnatach kasowych, płatnych okazicielowi, wydawanych przez banki lub kasy oszczędności, uprawnione do ich wydawania,

c) w papierach państwowych, obliczanych po kursie, ogłaszanym przez Ministerstwo Skarbu,

d) w innych papierach pupilarnych po kursie 80% ceny giełdowej,

e) w akcjach, dopuszczonych do urzędowego obrotu na jednej co najmniej z giełd krajowych i obliczanych po kursie, równym 50% kursu giełdowego,

f) w listach gwarancyjnych banków, upoważnionych ogólnie przez Ministerstwo Skarbu do wydawania gwarancji oraz w listach gwarancyjnych innych banków z zastrzeżeniem, iż takie listy zostaną przychylnie zaopiniowane przez Ministerstwo Skarbu,

g) w wekslach z dwoma lub więcej podpisanymi z zastrzeżeniem uprzedniego przychylnego zaopiniowania tych weksli przez Ministerstwo Skarbu,

h) w sola wekslach firm, akredytowanych w Banku Polskim powyżej 100.000 zł.

Od firm poważnych, pozostających w częstych stosunkach z odnośną władzą lub urzędem, wywiązujących się sumiennie ze swoich zobowiązań winno być pobierane wadium w granicach najniższych, od firm zaś innych w granicach wyższych.

Przy przetargach ograniczonych wadów można nie wymagać.

2) Kaucje na zabezpieczenie umów wymagane być winny w wysokości 5% ceny umownej i składane być mogą w sposób przewidziany dla wadów z tem, iż sola weksle mają być przyjmowane tylko w wypadkach wyjątkowych i od firm bardzo poważnych oraz dobrze znanych odnośnej władzy.

Prócz powyższych zabezpieczeń można przyjmować zabezpieczenie hipoteczne na nieruchomości w pierwszych 50% do 75% wartości. Szacunek nieruchomości, o ile chodzi o budynki miejskie, może być przyjęty według ceny zakładu ubezpieczeń, o ile zaś chodzi o nieruchomości wiejskie, według oszacowania urzędowego (komisje wojewódzkie) albo też według oszacowania instytucji kredytu długoterminowego, która udziela na tę nieruchomość pożyczki.

Przy zabezpieczeniu hipotecznym na budynkach, winna być scedowana na odnośną władzę lub urząd polisa asekuracyjna na sumę nie niższą od sumy gwarancji.

3) Zaliczki, wypłacane na dostawy i roboty rządowe, oraz udzielone przez Skarb Państwa kredyty akcyzowe, celne, transportowe i inne, zabezpieczone być winny według przepisów, zawartych w punkcie 2-im z wykluczeniem sola weksli.

4) W celu ułatwienia manipulacji, związanych z przyjmowaniem gwarancji bankowych, zaznacza się, że gwarancje do wysokości 100.000 złotych włącznie, wydane przez wymienione poniżej banki, mogą być przyjmowane aż do odwołania bez każdorazowego zasięgania opinii Ministerstwa Skarbu.

1) Bank Dyskontowy Warszawski.

2) Bank Handlowy w Warszawie,

3) Bank Małopolski w Krakowie,

4) Bank Towarzystw Spółdzielczych w Warszawie,

5) Bank Zachodni w Warszawie,

6) Bank Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu.

7) Polski Bank Przemysłowy we Lwowie,

8) Ziemiński Bank Kredytowy we Lwowie.

Natomiast gwarancje Banku Gospodarstwa Krajowego mogą być w sposób powyższy przyjmowane bez ograniczenia sumy gwarancji.

Listy gwarancyjne innych banków i listy gwarancyjne powyżej wyliczonych banków, z wyjątkiem Banku Gospodarstwa Krajowego, opiewające na sumy wyższe niż 100.000 złotych, w każdym wypadku winny być przesyłane do opinii Ministerstwa Skarbu (Departament Obrotu Pieniężnego).

Przy zaciąganiu opinii o wekslach nie należy przysyłać oryginałów weksli, lecz podać jedynie sumę, wystawcę i zyranta oraz termin, do którego weksel ma służyć jako zabezpieczenie.

Opinie Ministerstwa Skarbu, wydawane o listach gwarancyjnych lub wekslach, odnoszą się tylko do oceny solidności zabezpieczenia, a zatem forma tego zabezpieczenia (właściwa stylizacja listu gwarancyjnego lub należyte wystawienie weksla) winna być zbadana przez odnośny urząd lub władzę.

Powyższe udzielam do wiadomości i stosowania.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) Olpiński

Pudsekretarz Stanu

257.

Pismo okólne z dnia 13 maja 1925 r. Nr. AP. 4859 do wszystkich PP. Wojewodów, P. Delegata Rządu w Wilnie i P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie przestrzegania bezstronności w stosunku do stronnictw politycznych.

Do wiadomości Ministerstwa Spraw Wewnętrznych doszły wypadki, które wskazują na to, że niektórzy urzędnicy administracyjni w swej działalności urzędowej w stosunku do stronnictw politycznych i przejawów życia politycznego dają się niekiedy powodować osobistą sympatią lub niechęcią względem tych stronnictw.

Aczkolwiek podobne wypadki zdarzają się sporadycznie i wyjątkowo, polecam Panom zwracać baczną uwagę na każdy objaw stronnictwości urzędników i stosować w tych wypadkach środki przewidziane w art. 66 i 67 ustawy o państwowej służbie cywilnej.

Obowiązkiem bowiem urzędników administracyjnych jest przyczynić się do gruntownia zdrowych podstaw życia publicznego, wszelka zaś stronnictwość urzędników podrywa zaufanie ludności do władz, potęguje stopień nasilenia namiętności partyjnych, wywołuje tem silniejszą tarcia i zaostrza formy walki politycznej, a odnośnych urzędników najniepotrzebniej i z własną ich szkodą wciąga w sferę tej walki.

Zechcą Panowie przypomnieć podwładnym Sobie urzędnikom, że art. 21 ustawy o państwowej służbie cywilnej wyraźnie zobowiązuje ich do zachowania bezstronności w spełnianiu czynności urzędowych i że do równego zachowania

się względem wszystkich obywateli zobowiązali się przysięgą służbową.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) Ratajski

258.

Okólnik Nr. 52 z dnia 14 maja 1925 r. Nr. AB. 3561 do wszystkich PP. Wojewodów P. Delegata Rządu w Wilnie, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę oraz P. Naczelnika Urzędu do spraw mniejszości w Katowicach w sprawie dodatku ekonomicznego.

Jeden z urzędów zwrócił się do Ministerstwa Skarbu o wyjaśnienia w sprawie dodatku ekonomicznego, unormowanego postanowieniem art. 4 ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r. (Dz. Ust. 116, p. 924), przyczem w szczególności poruszył sprawy:

1) czy w razie stwierdzenia, że funkcjonariusz swej rodziny nie utrzymuje, można wstrzymać wypłatę dodatku ekonomicznego;

2) czy w wypadkach, gdy sam funkcjonariusz składa oświadczenie, że swej rodziny nie utrzymuje i swoje prawo do dodatku ekonomicznego odstępuje żonie, albo gdy żona funkcjonariusza zgłasza zażalenie, że od męża nie otrzymuje żadnej pomocy materialnej w utrzymaniu rodziny i prosi o wypłacanie dodatku ekonomicznego do jej rąk, można dodatek ten wprost żonie wypłacać; Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Prezydium Rady Ministrów okólnikiem z dnia 2 maja 1925 r. Nr. 871/DB/1 oznajmiło, co następuje:

do pkt. 1. Art. 4 wymienionej ustawy, określając wysokość dodatku ekonomicznego dla funkcjonariusza, utrzymującego rodzinę, równocześnie wylicza taksatywnie osoby a także i warunki, pod jakimi te osoby należą do rodziny w rozumieniu tej ustawy, t. j. rodziny utrzymywanej przez funkcjonariusza.

Z tego szczegółowego wyliczenia warunków, w myśl których np. żona, o ile tylko nie pobiera uposażenia lub zaopatrzenia z instytucji państwowej, albo gdy nie jest sądownie separowaną, należy do określonej wyżej rodziny z reguły zawsze, choćby miała własne dostateczne źródła utrzymania (własny majątek, przedsiębiorstwo handlowe, przemysłowe) — wynika, że prawo funkcjonariusza do dodatku ekonomicznego uzależnione jest nie od faktu rzeczywistego utrzymywania rodziny lecz od zaistnienia tych warunków, które są ustawowo wymagane do zaliczenia danych osób do wyżej określonej rodziny funkcjonariusza.

Dlatego też, choćby było wiadomem, że funkcjonariusz rodziny swej faktycznie nie utrzymuje, nie należy mu wbrew jego woli wstrzymywać wypłaty dodatku ekonomicznego, o ile oczywiście nie zachodzi jeden z warunków wstrzymania dodatku, przewidziany w art. 4-tym.

do pkt. 2. Prawo do uposażenia, którego częścią jest dodatek ekonomiczny, stanowi jedno z praw funkcjonariusza, zagwarantowanych ustawą z dnia 17 lutego 1922 o państwowej

służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164), które to prawo funkcjonariusz może (lecz nie musi) wykonywać, a jeśli wykonuje, to tylko osobiście bez możliwości ustępowania go osobom innym (art. 50 wymienionej ustawy).

Zatem oświadczenie funkcjonariusza, że nie utrzymuje swej rodziny może przez władzę być uznane za dobrowolne zrzeczenie się prawa do dodatku ekonomicznego; ustępowanie zaś tego prawa żonie funkcjonariusza nie jest w żadnym wypadku dozwolone.

Dodatek ten bowiem należy się wyłącznie funkcjonariuszowi, a żona funkcjonariusza, nie otrzymująca od męża należnego jej i dzieciom utrzymania, może dochodzić swej pretensji z tego tytułu do męża tylko drogą skargi sądowej, która w następstwie może doprowadzić do sądowego zajęcia części uposażenia funkcjonariusza (art. 47 i 48 wymienionej ustawy o państwowej służbie cywilnej).

Powyższe udzielam do wiadomości i użytku urzędowego.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) Olpiński

Podsekretarz Stanu

259.

Okólnik Nr. 53 z dnia 18 maja 1925 r. Nr. Pr. 4612 do wszystkich urzędników Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w sprawie podziału czynności w Min. Spraw Wewnętrznych.

Niniejszem podaję do wiadomości i zastosowania się:

1) Uzupełnienie statutu organizacyjnego Min. Spraw Wewnętrznych zatwierdzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 25 marca („Monitor Polski” Nr. 76, poz. 287),

2) Zatwierdzone przezemnie w dniu 18 maja b. r. zmiany w obowiązujeącym dotychczas na podstawie okólników Nr. 30 z dnia 15/III 1924 r. Nr. Pr. 3000 oraz Nr. 109 z dnia 12/XI 1924 r. Nr. Pr. 11840 podziale czynności w Min. Spraw Wewnętrznych.

Powyższe przepisy wchodzi w życie z dniem 2-go czerwca b. r.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) Ratajski.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 marca 1925 r. w sprawie uzupełnienia statutu organizacyjnego Min. Spraw Wewnętrznych.

Na podstawie art. 13 i 15 dekretu o tymczasowej organizacji władz naczelnych z dn. 3 stycznia 1918 r. (Dz. Pr. Kr. P. Nr. 1, poz. 1) zarządza się, co następuje.

§ 1.

W statucie organizacyjnym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych zatwierdzonym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 marca 1924 r. (Monitor Polski Nr. 61, poz. 172), a uzupełnionym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia

16 lipca 1924 r. (Monitor Polski Nr. 170, poz. 518) wprowadza się następujące zmiany:

1) W § 2 skreśla się a) w ustępie „Wydział Organizacyjny” ostatnie zdanie od słów: „oraz sprawy” do słów „Województwa Śląskiego” b) w ustępie „Wydział Budżetowo-Rachunkowy” ostatnie zdanie od słów „oraz sprawy” do słowa „internowanych”.

2) Jako ostatni ustęp § 3 dodaje się:

„Ponadto w skład Wydziału Porządku Publicznego i Policji wchodzi „Centralne biuro dla walki z handlem kobietami i dziećmi” w skład zaś Wydziału Prasowego „Centralne biuro dla zwalczania obiegu wydawnictw pornograficznych”.

3) § 4 otrzymuje następujące brzmienie: „Departament Samorządu składa się z 5 Wydziałów: „Wydziału Organizacji, Samorządu, Wydziału Samorządu Ziemskiego, Wydziału Samorządu Miejskiego, Wydziału Finansów Komunalnych, oraz Wydziału Apropowizacyjnego. Ponadto Dyrektorowi Departamentu podlega Inspektor dla spraw samorządowych.

Wydział organizacji samorządu obejmuje sprawy organizacji związków komunalnych i ich organów, podległych nadzorowi Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a w szczególności sprawy legislacyjne,

Wydział samorządu ziemskiego obejmuje sprawy samorządu ziemskiego, t. j. wojewódzkiego, powiatowego i gminnego, sprawy wynikające z potrzeby zapewnienia zgodnej działalności Ministerstw w zakresie stosowania statutu autonomicznego Województwa Śląskiego oraz sprawy samorządowe nienależące do kompetencji innych Wydziałów Departamentu.

Wydział samorządu miejskiego obejmuje sprawy samorządu miast, miasteczek i uzdrowisk, sprawy przewłaszczeń, zabudowanie miast i sprawy kosztów leczenia.

Wydział Finansów Komunalnych obejmuje sprawy, dotyczące finansowej i ekonomicznej działalności związków komunalnych, oraz urządzeń społeczno-gospodarczych tych związków.

Wydział Apropowizacyjny obejmuje sprawy pieczy nad stanem zaopatrzenia ludności w artykuły żywnościowe i inne przedmioty powszechnego użytku, jak również zwalczanie lichwy wojennej w myśl ustaw, przekazujących odnośne kompetencje Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

4) W § 5 w ustępie „Wydział Hygieny Społecznej” dodaje się po słowach: „grzebanie zmarłych” słowa: „i grobownictwa wojennego” a skreśla się słowa: „w skład Wydziału wchodzi: „biuro centralne dla walki z handlem kobietami i dziećmi”.

§ 2.

Wykonanie powyższego powierza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Prezes Rady Ministrów:

(—) Wł. Grabski.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) Ratajski.

Z M I A N Y

w podziale czynności w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych.

I) W ustępie „Wydział 2-gi Polityczny“ skreśla się punkt 10.

II) W ustępie „Wydział 3-ci Organizacyjny“:

1. Skreśla się dotychczasowy tekst p. 23. Natomiast p. 23 otrzymuje obecnie następujące brzmienie: sprawy fundacji z wyjątkiem fundacji poczynionych na rzecz ciał samorządowych.

2. Dodaje się jako punkty 25—27: punkt 25 sprawy podwód; punkt 26 sprawy wyłączeń; punkt 27 sprawy spisu ludności.

III) W ustępie „Wydział 4-ty Administracyjny“:

1. Skreśla się p. 27, 28, 29 i 30.

2. Skreśla się w p. 21 słowo „mieszkaniowym“, a dodaje się słowa „Samorządu miejskiego“.

IV) W ustępie „Wydział 6 Budżetowo-rachunkowy“ skreśla się punkt 44.

V) W ustępie „Wydział 7-my Bezpieczeństwa Publicznego“ dodaje się jako p. 19: „Sprawy dotyczące organizacji służby ochrony granic oraz ustalanie zasad współdziałania władz administracyjnych i policji z innymi organami podwładnymi do strzeżenia granicy, o ile sprawy te dotyczą bezpieczeństwa granicy wschodniej“. Jako pkt. 20: „Sprawy stosunku Korpusu Ochrony Pogranicza do władz administracyjnych“.

VI) W ustępie „Wydział 8 Porządku Publicznego i Policji“ dodaje się punkt 19 „Centralne biuro dla walki z handlem kobietami i dziećmi“.

VII) W ustępie „Wydział 9-ty Ochrony Granic“ dodaje się w p. 6 i 7 słowa „z wyjątkiem spraw wymienionych w p. 19 i 20 podziału czynności Wydziału Bezpieczeństwa Publicznego“.

VIII) W ustępie „Wydział 10-ty Prasowy“ dodaje się jako punkt 17 „Centralne Biuro dla zwalczania obiegu wydawnictw pornograficznych“.

IX) Skreśla się ustępy: „Wydział 12-ty Samorządu ziemskiego“, „Wydział 13-ty Samorządu miejskiego“ i „Wydział 14-ty Aprowizacyjny“, a w miejsce ich wprowadza się co następuje:

Wydział 12-ty Organizacji Samorządu (znak literowy Wydziału SO) obejmuje sprawy organizacji związków komunalnych i ich organów, podległych nadzorowi Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a w szczególności sprawy legislatywy.

W szczególności do Wydziału Organizacji Samorządu należy:

1) opracowywanie projektów ustaw, rozporządzeń i przewidzianych ustawą względnie rozporządzeniami instrukcyj z zakresu ustroju samorządu terytorjalnego,

2) zbieranie danych o prawodawstwie i formach komunalnych w państwach obcych,

3) opinowanie nadesłanych projektów ustaw, rozporządzeń i opartych na tych ustawach, względnie rozporządzeniach instrukcyj z punktu widzenia organizacji i legislatywy komunalnej,

4) opinowanie w sprawach nadesłanych przez inne Wydziały z punktu widzenia organizacji i legislatywy komunalnej,

5) przegląd publikacji, sprawozdań perjo-

dycznych i Dzienników Urzędowych Korporacji komunalnych,

6) śledzenie rozwoju związków komunalnych i badanie skuteczności istniejących przepisów organizacyjnych,

7) przegląd sprawozdań z lustracji związków komunalnych,

8) współdziałanie w zakresie inspekcji i nadzoru nad organizacją związków komunalnych,

9) zbieranie materiałów w zakresie organizacji i trybu urzędowania związków komunalnych, ich urzędów i zakładów do celów reform organizacyjnych.

Wydział 13-ty Samorządu Ziemskiego (znak literowy Wydziału S. Z.) obejmuje sprawy samorządu ziemskiego t. j. wojewódzkiego, powiatowego i gminnego, sprawy wynikające z potrzeby zapewnienia zgodnej działalności Ministerstw w zakresie stosowania statutu autonomicznego Województwa Śląskiego oraz sprawy samorządowe nienależące do kompetencji innych Wydziałów Departamentu.

W szczególności do Wydziału Samorządu ziemskiego należy:

1) wykonywanie w toku instancji nadzoru nad ziemskimi związkami komunalnymi oraz załatwianie spraw związanych z administracją tych związków w granicach kompetencji Ministerstwa,

2) współdziałanie w opracowywaniu i opinowanie projektów ustaw, rozporządzeń i instrukcji w zakresie ziemskich związków komunalnych,

3) sprawy tworzenia nowych gmin wiejskich, kasowania istniejących oraz tworzenia nowych osiedli (gromad, sołectw, o ile przez to nie są naruszone granice powiatów),

4) rozwiązywanie sejmików powiatowych i zarządzanie wyborów do Sejmików powiatowych,

5) rozstrzyganie w toku instancji odwołań od decyzji Wojewodów w sprawach, związanych z administracją ziemskich związków komunalnych,

6) sprawy targów i jarmarków,

7) sprawy, wynikające z własnego zakresu działania ziemskich związków komunalnych w dziedzinie: opieki społecznej, szpitalnictwa, budowy i utrzymania dróg, rolnictwa, szkolnictwa i t. p.,

8) rozpatrywanie i zatwierdzanie uchwał reprezentacji komunalnych w sprawach fundacji zapisów i darowizn, poczynionych na rzecz związków komunalnych ziemskich,

9) sprawy zrzeszeń ziemskich związków komunalnych, kontrola i udział w zjazdach tych zrzeszeń,

10) sprawy reklamacji wojskowej ziemskich urzędników komunalnych oraz członków organów ziemskich związków komunalnych,

11) sprawy administracji ogólnej, dotyczące Tymczasowego Wydziału Samorządowego w Małopolsce,

12) nadzór nad samorządem krajowym w Wojew. Poznańskim i Pomorskim z wyjątkiem spraw finansowych,

13) sprawy Trybunału Dyscyplinarnego dla urzędników samorządowych w Województwie Poznańskim,

14) załatwianie zażeń na działalność ziemskich organów samorządowych,

15) współdziałanie w zakresie inspekcji administracji ziemskich związków komunalnych,

16) sprawy, wynikające z potrzeby zapewnienia zgodnej działalności Ministerstw w zakresie stosowania statutu autonomicznego Województwa Śląskiego,

17) opracowywanie okólników zasadniczych w zakresie ziemskiej administracji komunalnej,

18) rozpatrywanie i zatwierdzanie statutów związków specjalnych (celowych) oraz nadzór nad ich działalnością,

19) nadzór nad kooperacją międzykomunalną i wewnątrzkomunalną, a w szczególności nad związkami komunalno-kooperatywnymi,

20) sprawy komunalnych urządzeń ubezpieczeniowych, a w szczególności sprawy pożarnictwa,

21) pośrednictwo w sprawie akcji społecznych, podejmowanych za współudziałem związków komunalnych w różnych dziedzinach życia gospodarczego.

22) organizowanie współdziałania związków komunalnych i wogóle działalność wyrównawcza w stosunkach międzykomunalnych,

23) podniesienie sprawności i skoordynowanie współdziałania związków komunalnych z organami administracji państwowych,

24) sprawy organizacji nadzoru i popierania wyszkolenia pracowników komunalnych,

25) ewidencja organów samorządowych i ich członków jakoteż ewidencja urzędników komunalnych w związkach samorządowych podległych bezpośrednio nadzorowi Ministerstwa,

26) publikacja coroczna schematyzmu komunalnego t. j. ogólnego spisu członków reprezentacji władz i instytucji samorządu terytorjalnego,

27) sprawy samorządowe należące do zakresu działania innych Wydziałów Departamentu Spraw Samorządowych.

Wydział 13-ty a Samorządu miejskiego (znak literowy wydziału — S. M.), obejmuje sprawy samorządu miast, miasteczek i uzdrowisk; sprawy przewłaszczeń, zabudowania miast i kosztów leczenia.

W szczególności do Wydziału Samorządu miejskiego należy:

1) współdziałanie w opracowywaniu i opinowaniu projektów ustaw i rozporządzeń, dotyczących ustroju lub zakresu działania samorządu miejskiego,

2) opinowanie projektów ustaw i rozporządzeń, opracowywanych przez inne Ministerstwa, ze stanowiska samorządu miejskiego,

3) opracowywanie regulaminów, instrukcji i okólników, określających zasady urzędowania organów samorządu miejskiego i urzędów miejskich,

4) wydzielanie miast z powiatów, podnoszenie osad i wsi do rzędu miast, kasowanie tychże, zmiana granic miast, o ile zmiana ta nie powoduje jednocześnie zmiany granic powiatu,

5) sprawy uzdrowisk poza kompetencją Gen. Dyrekcji Służby Zdrowia,

6) sprawy dotyczące wyborów, zatwierdzenia i uposażenia członków Magistratu oraz utrzymywanie ich w ewidencji,

7) sprawy etatu i uposażenia, statutów służbowych i emerytalnych pracowników miejskich; sprawy komunalnych zakładów lub funduszy emerytalnych. Sprawy reklamacji wojskowych członków Magistratu i pracowników miejskich,

8) sprawy dokształcania i egzaminów urzędników komunalnych,

9) sprawy dyscyplinarne członków Magistratów i pracowników miejskich,

10) zwierzchni nadzór i instruowanie podległych Min. Spraw Wewnętrznych organów, wykonywujących nadzór nad samorządem miejskim, wydawanie zarządzeń do władz nadzorczych niższych instancji z urzędu lub na skutek sprawozdań inspektora dla spraw samorządu, albo na podstawie sprawdzonych wiadomości umieszczonych w prasie,

11) bezpośredni nadzór nad samorządem m. st. Warszawy, oraz nadzór w toku instancji nad miastami, wydzielonemi z powiatów, tudzież nad miastami niewydzielonemi z powiatów na obszarze wschodnich Województw i Ziemi Wileńskiej z wyłączeniem spraw należących do innych Wydziałów,

12) rozstrzyganie w toku instancji zażeń na działalność miejskich organów samorządowych,

13) sprawy rozwiązywania Rad miejskich oraz sprawy wyborów do Rad miejskich,

14) współdziałanie w zakresie inspekcji komunalnej administracji miejskiej,

15) załatwianie spraw, dotyczących zatwierdzenia uchwał, lub odwołań we własnym zakresie działania gminy, a to odnośnie do m. Warszawy w I instancji, a w II instancji odnośnie do miast wydzielonych z powiatu. W szczególności należą tu sprawy dotyczące: majątku miejskiego, zaciągania zobowiązań, z wyjątkiem finansowych, dalej sprawy inwestycji, zabudowania miast ich upiększenia oraz uzdrowotnienia, sprawy drogowe, komunikacyjne, opieki społecznej, szpitalnictwa; sprawy wywłaszczeń, dzierżaw wieczystych, serwitutów i t. d.

16) wykonywanie zwierzchniego nadzoru nad miastami w sprawie obowiązku otwierania i utrzymywania zakładów użyteczności publicznej, ewidencja przedsiębiorstw przemysłowych gmin miejskich; sprawy personelu przedsiębiorstw i zakładów miejskich i ich stosunków służbowych oraz uposażenia i zaopatrzenia emerytalnego.

Uwaga. W sprawach finansowych przedsiębiorstw i zakładów miejskich współdziała Wydział S. M. z Wydz. S. F., a w sprawach cen wyrobów dostarczanych przez zakłady aprowizacyjne i cen pobieranych przez zakłady użyteczności publicznej, dostarczające artykułów pierwszej potrzeby, współdziała Wydz. SM. z Wydz. SA.

17) Wydawanie opinii i współudział w sprawach zleconego zakresu działania a w szczególności przekazywania gminom miejskim zadań w zleconym zakresie działania.

18) czuwanie nad działalnością związków miast, i udział w zjazdach miast,

19) zbieranie czasopism, dotyczących samorządu miejskiego, wydawnictw statystycznych, oraz sprawozdań i pamiętników, utrzymywanie ich w ewidencji, zbieranie dat dotyczących składu rad miejskich członków Magistratu i personelu miejskiego oraz zakładów i przedsiębiorstw miejskich,

20) Opracowywanie sprawozdań o stanie samorządu miejskiego w działach podlegających urzędowaniu Wydziału SM,

21) Załatwianie spraw: a) kosztów leczenia, b) przewłaszczeń nieruchomości miejskich i faktycznych w Wojew. Poznańskim i Pomorskiem w ostatniej instancji, c) mieszkaniowych—w szczególności związanych z likwidacją działalności Urzędu Mieszkaniowego m. st. Warszawy, d) rozpatrywanie i zatwierdzanie uchwał reprezentacji komunalnych w sprawach fundacji zapisów i darowizn, poczynionych na rzecz związków komunalnych miejskich.

Wydział 14-ty, finansów komunalnych (znak literowy Wydz. S. F.) obejmuje sprawy, dotyczące finansowej i ekonomicznej działalności związków komunalnych oraz urzędów społeczno-gospodarczych tych związków.

W szczególności do Wydziału Finansów Komunalnych należą:

1) opracowywanie projektów ustaw, rozporządzeń i instrukcji w dziedzinie źródeł dochodowych związków komunalnych, zasad budżetowania, rachunkowości i kasowości.

2) nadawanie kierunku działalności związków komunalnych przez instruowanie tych związków w porozumieniu z zainteresowanymi Ministerstwami i właściwymi Wydziałami Departamentu Samorządu co do tego, jakie zadania dobrowolne i w jakim zakresie winny podejmować w dziedzinie administracji samorządowej, oraz na jakich zasadach winna być oparta gospodarka zakładów, urzędów i przedsiębiorstw komunalnych o charakterze użyteczności publicznej,

3) opinjowanie wspólnie z właściwymi Wydziałami Departamentu Samorządu projektów ustaw i rozporządzeń opracowywanych przez inne Wydziały Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, względnie przez inne Ministerstwa, o ile projekty te dotyczą dochodów związków komunalnych, lub też nakładają na te związki nowe ciężary,

4) zatwierdzanie w porozumieniu z właściwymi Wydziałami Departamentu Samorządu budżetów i dodatkowych uchwał budżetowych miast ponad sto tysięcy ludności oraz budżetów krajowych związków komunalnych w Wojew. Poznańskim i Pomorskiem; opinjowanie budżetu Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie,

5) rozstrzyganie odwołań od decyzji władz nadzorczych niższych instancji w sprawach budżetów związków komunalnych,

6) zatwierdzanie uchwał o podatkach i pożywkach w miastach ponad 100.000 ludności,

7) czuwanie nad prawidłowością poboru przez miasta ponad 100.000 mieszkańców danin

komunalnych z wyjątkiem danin wymienionych w punkcie 6 tym,

8) zatwierdzanie uchwał finansowych innych związków komunalnych w przypadkach, gdy zatwierdzanie to zostało zastrzeżone Ministerstwu Spraw Wewnętrznych,

9) rozstrzyganie odwołań w sprawach danin komunalnych, zastrzeżonych Ministerstwu Spraw Wewnętrznych przez ustawę o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych,

10) załatwianie spraw lokaty kapitałów przez związki komunalne,

11) rozpatrywanie zażeń interesowanych osób na gospodarkę finansową związków komunalnych i wydawanie w trybie nadzoru odpowiednich zarządzeń do władz nadzorczych niższych instancji, tudzież wydawanie takich zarządzeń z urzędu lub na skutek sprawozdań Inspektora dla spraw samorządu, oraz na podstawie sprawdzonych wiadomości umieszczanych w prasie,

12) rozpatrywanie i zatwierdzanie uchwał reprezentacji związków komunalnych w przedmiocie zakładania Kas Oszczędności,

13) nadzór nad działalnością Kas Oszczędności oraz pozostających z nimi w łączności instytucji kredytowych w zakresie kompetencji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych,

14) załatwianie spraw wynikających ze stosunku związków komunalnych do innych instytucji kredytowych, np. Polskiego Banku Komunalnego, Banku Gospodarstwa Krajowego i t. p.

15) zbieranie materiałów o działalności związków komunalnych, opartych na budżetach komunalnych i zamknięciach rachunkowych,

16) zbieranie materiałów finansowych o działalności samorządu zagranicą,

17) ewidencja majątku związków komunalnych i obciążenia tego majątku,

18) Opracowywanie periodycznych sprawozdań o działalności związków komunalnych,

19) rozdział wpływów z dodatków komunalnych do państwowych podatków od spożycia, zużycia, względnie produkcji w myśl art. 10 ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych.

20) opinjowanie spraw zmian granic związków komunalnych oraz tworzenie nowych związków ze stanowiska siły finansowej tych związków,

21) opinjowanie spraw tworzenia związków celowych,

22) opinjowanie innych spraw dotyczących finansów komunalnych, a nadesłanych Wydziałowi S. F. do opinii przez inne Wydziały Departamentu Samorządu.

Uwaga: Sprawy, dotyczące ustanawiania danin komunalnych obciążających artykuły pierwszej potrzeby, oraz sprawy opłat i cen, pobieranych przez zakłady, urzędy i przedsiębiorstwa komunalne o charakterze użyteczności publicznej, wytwarzające artykuły pierwszej potrzeby, Wydział S. F. załatwia w porozumieniu z Wydziałem S. A.

Wydział 14-ty a. Aprowizacyjny obejmuje sprawy pieczy nad stanem zaopatrzenia ludności w artykuły żywnościowe i inne przedmioty powszedniego użytku, jak również zwalczanie lichwy wojennej, w myśl ustaw, przekazujących odnośne kompetencje Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

W szczególności do Wydziału Apropowizacyjnego należy:

1) nadzór nad działalnością aprowizacyjną związków komunalnych oraz popieranie działalności związków komunalnych w tym zakresie, a przede wszystkim w dziedzinie zaopatrzenia ludności miast w chleb (młyny, piekarnie miejskie), w mięso (rzeźnie, jatki miejskie, chłodnie, targowiska),

2) współdziałanie z właściwymi Wydziałami Departamentu przy badaniu racjonalności prowadzenia zakładów użyteczności publicznej i przedsiębiorstw komunalnych, w szczególności zaś w zakresie cen (opłat), pobieranych przez zakłady i przedsiębiorstwa, wytwarzające artykuły codziennego użytku,

3) współdziałanie z Wydziałem Finansów Komunalnych w dziedzinie wprowadzenia danin komunalnych, obciążających artykuły pierwszej potrzeby,

4) instruowanie i nadzór nad działalnością władz administracyjnych w dziedzinie zwalczania lichwy (Ust. z dnia 2 lipca 1920 r. Dz. R. P. Nr. 67, poz. 449 i z dnia 5 sierpnia 1922 r. Dz. Ust. Nr. 69, poz. 618),

5) Opracowywanie, w ramach obowiązujących ustaw, ewent. w porozumieniu z właściwymi Ministerstwami, planów zarządzeń gospodarczych, mających na celu polepszenie stanu zaopatrzenia ludności w artykuły żywnościowe i inne przedmioty powszechnego użytku, oraz czuwanie nad ich wykonaniem,

6) zbieranie materiałów ilustrujących stosunki aprowizacyjne w Państwie, jako też zbieranie materiałów odnośnie administ. stosunków aprowizacyjnych zagranicą,

7) Wydawanie opinii o wysokości stawek opłat pośrednich, stawek celnych i taryf kolejowych na artykuły żywnościowe i przedmioty powszedniego użytku.

Łałatwianie spraw, wynikających z udziału Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Komitecie Celnym i Państwowej Radzie Kolejowej (Ust. z dn. 15 kwietnia 1921 r. Dz. Ust. Nr. 38, poz. 266).

8) łałatwianie spraw, związanych z udziałem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Komitecie Ekonomicznym Rady Ministrów,

9) łałatwianie spraw, związanych z udziałem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w pracach Biura Badania Cen.

10) łałatwianie spraw, związanych z udziałem delegata Ministerstwa Spraw Wewnętrznych do spraw aprowizacyjnych w Komisji do badania zmian kosztów utrzymania,

11) łałatwianie spraw, związanych z istniejącą przy Ministrze Spraw Wewnętrznych Radą Spożywców, a w szczególności prowadzenie Sekretariatu Rady Spożywców.

260.

Pismo okólne z dnia [23 maja 1925 r. Nr. AP. 4869 do PP. Wojewodów. P. Delegata Rządu w Wilnie i P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie wzoru pisma ustalającego (art. 116 ust. o państw. służbie cywilnej).

W łałączeniu przesyła się ustanowione okólnikiem Prezydium Rady Ministrów Nr. 62/7739 z dn. 4/V 1925 r. dwa wzory pism, które winny być zastosowane przy ustalaniu urzędników na zasadzie art. 116 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej.

Wzór pisma Nr. 1 ma służyć do przemianowania urzędników zgodnie z postanowieniem § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 czerwca 1924 roku o ustanowieniu tabeli stanowisk we władzach i urzędach państwowych (Dz. U. Rz. P. Nr. 64, poz. 631) w brzmieniu, ustalonym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1925 r. (Dz. U. Rz. P. Nr. 16, poz. 105).

W myśl tego postanowienia uzgodnienie dotychczas istniejącego stanu rzeczy we władzach i urzędach państwowych z tabelą stanowisk winno nastąpić najpóźniej z końcowym terminem ustalania urzędników. Uzgodnienie to polega w pierwszym rzędzie na zastosowaniu tytułatury, ustalonej dla poszczególnych stanowisk w tabeli stanowisk. Urzędnicy, których obecna tytułatura, przysługująca im na mocy ostatnich dekrétów nominacyjnych, różni się od tytułatury, przewidzianej w tabeli stanowisk dla zajmowanych przez nich stanowisk, muszą być przed ustaleniem względnie równocześnie z ustaleniem przemianowania przy zastosowaniu wzoru pisma Nr. 1.

Stopień służbowy, jaki należy w tem piśmie wymienić, będzie ten, jaki danemu urzędnikowi przysługuje na mocy ostatniego dekretu nominacyjnego. *W pismach dla urzędników, którzy posiadają wyższe od przewidzianych w tabeli dla danego stanowiska stopnie służbowe, a którzy w myśl § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 czerwca 1924 r. (Dz. U. Rz. P. Nr. 64, poz. 631) zatrzymują posiadane stopnie do czasu przejścia na wyższe stanowisko, należy na wstępie pisma powołać, oprócz § 8, także § 7 tego rozporządzenia.*

Wzór pisma Nr. 2 ma służyć do ustalenia urzędników na zasadzie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej.

Po otrzymaniu z powrotem z Prezydium Rady Ministrów wykazów urzędników zakwalifikowanych do ustalenia, na których ustalenie została wyrażona zgoda Prezesa Rady Ministrów i Ministra Skarbu, Ministerstwo prześle Panom odnośne wykazy, celem bezzwłocznego wystawienia mianowanym przez Panów urzędnikom pism ustalających.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych.

(—) Olpiński.

Podsekretarz Stanu.

WZÓR Nr. 1

(Data . . . . .)

Do Pana.

(wymienić tytuł służbowy, przysługujący według ostatniego dekretu nominacyjnego).

Zgodnie z § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 czerwca 1924 r. (Dz. U. Rz. P. Nr. 64, poz. 631) w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1925 r. (Dz. U. Rz. P. Nr. 16, poz. 105) mianuję Pana (wymienić tytuł służbowy, przysługujący według tabeli stanowisk), w . . . . . stopniu służbowym . . . . . (wymienić urząd, w którym urzędnik pełni służbę).

WZÓR Nr. 2

(Data . . . . .)

Do Pana.

(wymienić tytuł służbowy).

Na zasadzie art. 116 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. Rz. P. Nr. 21, poz. 164) za zezwoleniem Ministra Spraw Wewnętrznych oraz zgodą Prezesa Rady Ministrów i Ministra Skarbu ustalam Pana w służbie państwowej.

261.

Pismo okólne z dnia 23 maja 1925 r. Nr. AO. 900 do PP. Wojewodów (b. zaboru rosyjskiego) i P. Delegata Rządu w Wilnie w sprawie orzeczeń karnych władz administracyjnych.

Ze sprawozdań z inspekcji administracyjnych Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przekonało się, iż sposób podawania do wiadomości orzeczeń karnych, wydawanych przez władze administracyjne nie jest jednolity; niektóre bowiem władze administracyjne I instancji podają odnośne decyzje do wiadomości i wykonania przesyłając odpis decyzji, inne zaś przesyłają w tym celu całą korespondencję gminom lub organom Pol. Państw.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uważa ten ostatni sposób komunikowania omówionych decyzji władz administracyjnych za niewłaściwy i wzywa Pana Wojewodę (P. Delegata Rządu) do wydania zarządzenia, by władze administracyjne I instancji, zarządzając wykonanie orzeczeń tak własnych jak też władz administracyjnych wyższych instancji, przesyłały organom wykonawczym jedynie odpisy odnośnych decyzji.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) Olpinski

Podsekretarz Stanu:

262.

Okólnik Nr. 54 z dnia 25 maja 1925 r. Nr. Pr. 5099 do wszystkich PP. Wojewodów, P. Delegata Rządu w Wilnie oraz P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie nieujawniania opinii innych władz przez władzę decydującą.

Niejednokrotnie zauważyć można, że w toku spraw, wymagających uzgodnienia lub współdziałania kilku władz, udzielane bywają stronom zainteresowanym informacje co do tego, która władza zajęła w danej sprawie przychylne lub nieprzychylne stanowisko. To samo dotyczy spraw zdecydowanych już ostatecznie w sensie ostatecznym, gdzie nieraz władza, — zrzucając poniekąd z siebie odpowiedzialność za nieprzychylne załatwienie — wyjaśnia czy to ustnie czy to piśmiennie, że dana sprawa z powodu sprzeciwu innej władzy musiała zostać załatwiona ostatecznie.

W rzeczy samej każdy akt administracyjny — bez względu na to, czy przy jego załatwieniu wymagane jest porozumienie lub współdziałanie innej władzy — jest decyzją jednej władzy państwowej i władza, wydająca ostateczną decyzję musi także pod względem formalnym przejąć na siebie całkowitą odpowiedzialność za nią, chociażby ta decyzja zapadła wbrew jej opinii. I nie wolno jest władzy wydającej decyzję stronie interesowanej wyjawiać opinii przychylnej lub nieprzychylnej innych władz współdziałających.

Ponieważ nieprzestrzeganie tej kardynalnej zasady osłabia w wysokim stopniu powagę władz państwowych, wywołując na zewnątrz wrażenie pracy nieskoordynowanej — przeto zechce Pan Wojewoda (P. Delegat Rządu, P. Komisarz Rządu) wydać podległym urzędnikom polecenie ścisłego przestrzegania powyżej wskazanych zasad.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) Ratojski.

Panu Generalnemu Dyrektorowi Służby Zdrowia oraz wszystkim PP. Dyrektorom Departamentów i Naczelnikom Wydziałów Min. Spr. Wewn.

Przesyłam do wiadomości, zastosowania się i pouczenia podległych urzędników.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) Ratajski.

263.

Pismo okólne z dnia 28 maja 1925 r. Nr. AP. 5091 do wszystkich PP. Wojewodów, P. Delegata Rządu w Wilnie, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, P. Komendanta Głównego Pol. Państw. oraz Tymczasowego Wydziału Samorzw. we Lwowie w sprawie interpretacji art. 11 ustawy emerytalnej z dnia 11. 12. 1923 r.

W kwestji interpretacji art. 11 ustawy emerytalnej z dnia 11. 12. 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 6, poz. 46 ex 1924 r.) Ministerstwo Skarbu udzieliło pismem okólnem z dnia 27 kwietnia 1925 r. L. 3510/DB. Em. następującego wyjaśnienia:

Dla doliczenia z powyższego artykułu jest rzeczą obojętną, czy powołana w artykule tym trwała niezdolność do służby i utrata zdolności do zarabkowania powstała przed, czy po wstąpieniu na służbę.

Również jest rzeczą obojętną, czy powołane wyżej warunki doliczenia pozostawały w związku przyczynowym ze służbą.

Doliczenie lat winno nastąpić z urzędu przy przeniesieniu funkcjonariusza w stan spoczynku z powodu trwałej niezdolności do służby na podstawie orzeczenia komisji lekarskiej o utracie zdolności do pracy zarobkowej. Utrata zdolności do zarabkowania powstała po przeniesieniu w stan spoczynku nie uzasadnia doliczenia lat z art. 11 ustawy.

Prawo do doliczenia lat przechodzi na pozostałych, jeżeli na prośbę odnośnego funkcjonariusza państw. stwierdzone już zostały za jego życia warunki, uzasadniające żądane doliczenie chociażby definitywne orzeczenie o doliczeniu nie zostało jeszcze wydane.

Do emerytów, spensjonowanych przy zastowaniu art. 11 ustawy emerytalnej z 11. 12. 1923 postanowienia art. 39 tej ustawy nie mają zastosowania.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) Olpiński
Podsekretarz Stanu

264.

Pismo okólne z dn. 28 maja 1925 r. Nr. AA. 3'88 25 do wszystkich PP. Wojewodów, P. Delegata Rządu w Wilnie i P. Komisarza Rządu w Warszawie w sprawie stosowania art. 111 ustawy o powsz. obow. słu. wojsk. do nauczycieli tymczasowych kontraktowych.

Na podstawie porozumienia z Ministerstwem Wyznań Rel. i Oświecenia Publ. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych niniejszem wyjaśnia, że postanowienie art. 111 ustawy o powsz. obow. słu. wojsk. stosować należy do wszystkich nauczycieli szkół powszechnych bez względu na to, czy są oni stałymi, czy też tymczasowymi lub kontraktowymi.

Artykuł ten bowiem nie przewiduje żadnej różnicy pomiędzy wyżej wymienionymi kategoriami nauczycieli i, nie biorąc pod uwagę charakteru służbowego poszczególnych nauczycieli, przyjmuje jako okoliczność warunkująca możliwość zaliczenia ich do rezerwy, wyłącznie ich niezbędność w szkolnictwie powszechnym wywołaną niedostatecznym pokryciem zapotrzebowania nauczycieli. Prowizoryczny charakter służby nauczycieli tymczasowych i kontraktowych tembardziej nie może stać na przeszkodzie zastosowaniu wobec nich art. 111 ustawy o powsz. obow. słu. wojsk., ile że § 644 rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy nakłada na władze szkolne obowiązek zawiadamiania władz administracyjnych I instancji o każdorazowym porzuceniu zawodu nauczycielskiego przez osoby korzystające z art. 111, które to władze administracyjne ze swej strony zawiadamiają o tem władze wojskowe, tak, że niema

obawy bezpodstawnego zwolnienia od normalnej służby w wojsku stałem tych osób, które w międzyczasie przestały być nauczycielami szkół powszechnych.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) Olpiński
Podsekretarz Stanu

265.

Pismo okólne z dnia 28 maja 1925 r. Nr. AA. 3621 25 do Pana Wojewody (wszystkich), P. Delegata Rządu w Wilnie oraz P. Komisarza Rządu w Warszawie w sprawie odsyłania poborowych na ekspertyzę.

Według pisma Min. Spraw Wojskowych Dep. VIII Sanit. z dnia 25/5 b. r. L. 10310/25 Wydz. II zachodzą przypadki, iż komisje poborowe przesyłają poborowych na ekspertyzę do szpitali wojskowych także w późnych godzinach popołudniowych — kiedy dokonanie ekspertyzy w tym samym dniu jest już niemożliwe, wskutek czego powstają trudności w przenocowaniu poborowych do dnia następnego.

Nocowanie poborowych w zabudowaniach szpitalnych poza oddziałami szpitalnymi jest niemożliwe z powodu braku odpowiednich pomieszczeń i niepożądane ze względu na kontakt osób cywilnych z niższym wojskowym i cywilnym personelem szpitala.

Tok służby w szpitalach wojskowych jest tego rodzaju, że ekspertyza nie może być dokonywana przez cały dzień, a tylko do godziny 13-ej.

Wobec powyższego zechce Pan Wojewoda (P. Delegat Rządu, P. Komisarz Rządu) bezwzględnie wydać zarządzenie, aby komisje poborowe kierowały poborowych na ekspertyzę do szpitali wojskowych w sposób umożliwiający przjazd ich do szpitali między godziną 8-mą, a 13-tą.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych

(—) Olpiński
Podsekretarz Stanu.

266.

Pismo okólne z dnia 28 maja 1925 r. Nr. AA. 3547/22 do Pana Wojewody (wszystkich), P. Delegata Rządu w Wilnie oraz P. Komisarza Rządu w Warszawie w sprawie b. Akademii rolniczej w Bydgoszczy — prawo do służby półtorarocznej.

Na skutek wyjaśnienia Ministerstwa Wyznań Rel. i Oświecenia Publicznego z dnia 8/5 b. r. Nr. 8240/25 III podaje się niniejszem do wiadomości celem dalszego zarządzenia, że b. Akademia Rolnicza w Bydgoszczy po przeniesieniu jej do Cieszyńska przemianowana została na Państwową Szkołę Gospodarstwa Wiejskiego, która zamieszczona jest w załączniku Nr. 3 do § 326 rozporządzenia wykonawczego do ustawy

o powszechnym obowiązku służby wojskowej, jako dająca prawo do służby półtorarocznej jej absolwentom.

Wobec powyższego świadectwa ukończenia b. Akademii Rolniczej w Bydgoszczy należy w sprawach o przyznanie prawa do służby półtorarocznej traktować na równi ze świadectwami Państwowej Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego w Cieszyńcu.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych

(—) Olpiński.

Podsekretarz Stanu.

267.

Okólnik Nr. 56 z dn. 30 maja 1925 r. Nr. AP. 5538 do PP. Wojewodów, P. Delegata Rządu w Wilnie, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę oraz do Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie awansowania urzędników do wyższych stopni służbowych.

Według art. 41 ustawy o państwowej służbie cywilnej, awansowanie urzędników do wyższych stopni służbowych pozostawione jest uznaniu władzy przełożonej. Tenże sam jednak artykuł podaje wyraźnie zasady, jakimi przy obsadzaniu wakujących stanowisk ma się władza kierować.

Przedewszystkiem bierze władza w tym wypadku pod uwagę podwładnych sobie urzędników bezpośrednio niższego stopnia według starszeństwa służbowego. Kolejność starszeństwa stanowi o kolejności kandydatów na wakujące stanowisko bezpośrednio wyższego stopnia w tej samej kategorii służbowej i w tym samym rodzaju służby.

Władza nie może dowolnie i bezzasadnie pomijać w awansie urzędników starszych służbowo na korzyść służbowo młodszych. Tylko takie pominięcie jest dozwolone, które usprawiedliwia się względami na stopień uzdolnienia, użyteczności, zaufania oraz na szczególne ukwalifikowanie do danego stanowiska, a wśród równych warunków względem na ogólne lata służby.

Biorąc pod uwagę, że reskryptami moimi z dnia 26 lutego 1925 Nr. AP. 2078 oraz z dnia 6 marca 1925 Nr. AP. 2320 zarządzone zostało zaszeregowanie urzędników według starszeństwa służbowego, powyżej wyluszczone zasady awansowania mają być ściśle odąd przestrzegane. Zastosowane zaś być winny już do awansów, które będą dokonane w terminie 1 lipca 1925 roku.

Ponieważ zasady te dotyczą w równej mierze nominacji zastrzeżonych władzy naczelnej, jak mianowań przekazanych Panom na podstawie ustępu czwartego art. 17 Ustawy o służbie cywilnej, przeto przy przedstawieniu Ministerstwu wniosków awansowych do VII i wyższych stopni służbowych, obowiązani są Panowie przestrzegać następującego porządku:

1) Wszystkie proponowane przez Panów w danym terminie awanse w obrębie tej samej kategorii służbowej i tego samego rodzaju służby winny być, niezależnie od składanych wniosków, indywidualnych, omówione i umotywowane w jed-

nem ogólnem sprawozdaniu. Uzasadnienie w sprawozdaniu każdego projektowanego awansu polega bądź na stwierdzeniu, że awans proponuje się w kolei starszeństwa i że nie zachodzą żadne względy, przemawiające przeciwko danej kandydaturze, bądź na objaśnieniu dlaczego kolejność starszeństwa zamierza się naruszyć. W tym ostatnim wypadku należy przytoczyć co do każdego z pominiętych kandydatów powody pominięcia.

2) Wnioski indywidualne winny być przedstawiane w postaci osobnych pism i zawierać najważniejsze daty, dotyczące osoby kandydata i jego służby oraz dane o jego uzdolnieniu, użyteczności, stopniu zaufania oraz stopniu ukwalifikowania na proponowane stanowiska służbowe. Do każdego wniosku indywidualnego ma być dołączone ostatnie opisanie kwalifikacyjne, tabela kwalifikacyjna, tudzież wykaz stanu służby kandydata.

Wnioski indywidualne, nadsyłane Ministerstwu bez ogólnego sprawozdania lub w sprawozdaniu ogólnem pominięte, jakoteż wnioski, do których nie dołączono ostatniego opisu kwalifikacyjnego i tabeli kwalifikacyjnej (przy wnioskach na 1 lipca 1925 r. miarodajną jest kwalifikacja za rok 1924) będą zwrócone Panu Wojewodzie (Delegatowi Rządu w Wilnie, Komisarzowi Rządu na m. st. Warszawę) celem uzupełnienia. Nadsyłanie wykazów stanu służby narazie przy wnioskach na 1 lipca 1925 r., nie jest jeszcze bezwzględnie obowiązujące. Wnioski zaś przedstawione już Ministerstwu przed wydaniem niniejszego zarządzenia należy bezzwłocznie dodatkowo uzupełnić w myśl powyższych postanowień.

W końcu zauważam, że wnioski awansowe na termin 1 lipca 1925 r., złożone przez tych PP. Wojewodów, którzy nie zadesłali list Nr. 1—4, zażądanych reskryptem z dnia 26 lutego r. b. Nr. AP. 2078 ulegną wstrzymaniu aż do czasu przedstawienia tych list Ministerstwu.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) Ratajski.

268.

Okólnik Nr. 57 z dn. 2 czerwca 1925 r. Nr. PR. 5421 do wszystkich PP. Wojewodów, P. Delegata Rządu w Wilnie oraz P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie traktowania interpelacji poselskich.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych stwierdziło, że sprawozdania Panów Wojewodów (Delegata Rządu, Komisarza Rządu) przedkładane jako wyniki dochodzeń w sprawach interpelacji poselskich niezawsze odpowiadają faktycznemu, aktami stwierdzonemu, stanowi rzeczy, i że przeprowadzone dochodzenia nie wyczerpują często sprawy, czyniąc ostateczną odpowiedź zależną od zasięgnięcia dodatkowych informacji. Dalej sprawozdania te opierają się z reguły na dochodzeniach przeprowadzonych przez te same organa, przeciw którym interpelacje są zwrócone. Nie chodzi tu oczywiście o interpelacje, dotyczące pewnych konkretnych orzeczeń władz administra-

cyjnych, których strona prawna może być rozpatrzona na podstawie przedmiotowych aktów i obowiązujących przepisów, a głównie idzie o wypadki, w których interpelanci zaczepiają szczegóły ustalenia stanu faktycznego, krytykują zarządzenia wynikające ze swobodnej oceny władz administracyjnych, albo podnoszą zarzuty przeciw poszczególnym funkcjonariuszom. W tych wypadkach niedopuszczalne jest ograniczanie się do przedstawienia Ministerstwu pisemnych wyjaśnień odnośnych organów, nie popartych żadnymi aktami przeprowadzonych dochodzeń, protokołami przesłuchań, lub innymi dowodami, względnie przedstawianie dochodzeń lub protokołów przesłuchania stron, sporządzone przez urzędników, przeciw którym interpelacja jest skierowana, albo przez ich najbliższych współpracowników.

Wreszcie sprawozdania te nie zawierają często raportu o wydanych w danym wypadku zarządzeniach, mających na celu sanację niewłaściwych stosunków, jak np. ukaranie, przeniesienie, zwolnienie poszczególnych funkcjonariuszów. Tymczasem, o ile dochodzenia ustalą nadużycia, należy bezzwłocznie wydać potrzebne zarządzenia stosownie do uprawnień, nadanych ustawami o służbie cywilnej i o postępowaniu dyscyplinarnem, ewentualnie skierować sprawę na drogę sądową, nie czekając, aby zarządzenia takie dopiero dodatkowo, po przestudjowaniu aktów, wydawało Ministerstwo — często wtedy, kiedy przez wpływ czasu sprawa traci już na aktualności.

Chcąc zapobiec tym i podobnym usterkom w traktowaniu interpelacji, zarządzam, co następuje:

Zbadanie zarzutów, poruszonych w interpelacji, winno być przeprowadzone z całym pośpiechem i to z reguły przez urzędnika referendarskiego. W ważniejszych wypadkach zbadanie zarzutów zawartych w interpelacji a wymierzonych przeciw miejscowym władzom policyjnym lub gminnym winno być dokonane osobiście przez Starostę lub jego zastępcę, zbadanie zaś zarzutów wymierzonych przeciw Staroście lub urzędnikowi starościńskiemu winny być poruczone delegatom Urzędu Wojewódzkiego.

O ile idzie o dochodzenie w sprawie skarg na czynności policji państwowej i postępowanie funkcjonariuszów policji, przypominam postanowienie punktu 2-b okólnika Nr. 74 z dnia 24/VI. 1924 r. Nr. BP. 4838.

Dochodzeniem należy objąć przesłuchanie wszystkich świadków, na których powołuje się interpelacja oraz tych, którzy według treści interpelacji, zostali przez władzę czy też jej organa pokrzywdzeni, *tak, by żadne twierdzenie interpelacji i żaden jej szczegół nie były pominięte.*

Najdalej w ciągu 4 tygodni od chwili otrzymania interpelacji winna być odpowiedź przedłożona Ministerstwu. O ile zachodzą ważne i należyte umotywowane przeszkody, należy je bez dalszego ponaglenia przed upływem tego terminu przedstawić Ministerstwu do wiadomości i wyjednać zwłokę ściśle terminową.

Sprawozdanie Pana Wojewody (Delegata Rządu, Komisarza Rządu), towarzyszące aktom, winno zawierać wszystkie szczegóły istotne prze-

prowadzonego dochodzenia, jak również dokładny obraz wydanych na tle danego wypadku zarządzeń.

Projekty odpowiedzi winne być zaakceptowane z reguły osobiście przez Panów Wojewodów, którzy za ich treść ponoszą pełną odpowiedzialność.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) Ratajski.

269.

Okólnik Nr. 58 z dnia 4 czerwca 1925 r. Nr. AP. 4229 do PP. Wojewodów P. Delegata Rządu w Winie, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę oraz do Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie wyższości hierarchicznej stanowisk i list starszeństwa urzędników.

I. Według § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 czerwca 1924 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 64, poz. 631) wyższość hierarchiczną stanowisk służbowych określa kategoria, do jakiej dane stanowisko zostało zaliczone w tabeli, a w obrębie kategorii stopień służbowy, przywiązany według tabeli do stanowiska, wzgl. stopień średni lub niższy.

Innymi słowy: jeśli do danego stanowiska służbowego przywiązany jest w tabeli stanowisk jeden tylko stopień służbowy, to tenże stopień służy za wskaźnik dla określenia miejsca w drabinie hierarchicznej stanowisk; w wypadku, gdy do stanowiska przywiązano dwa stopnie — to wskaźnikiem takim jest stopień *niższy*; jeśli zaś trzy stopnie, tedy za wskaźnik służy stopień *średni*.

Wobec powyższego porządek hierarchiczny stanowisk we władzach administracji ogólnej, podległych Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, jest następujący:

I. Stanowiska I kategorii:

- 1) Wojewoda, Delegat Rządu w Wilnie, Komisarz Rządu w Warszawie (stopień niższy IV),
- 2) Wicewojewoda (stopień V),
- 3) Naczelnik Wydziału, Komisarz Rządu w Łodzi, Dyrektor Policji we Lwowie i Krakowie (stopień niższy VI),
- 4) Radca Wojewódzki (stopień VI),
- 5) Starosta (stopień niższy VII),
- 6) Referendarz (stopień niższy VIII).

II. Stanowiska II kategorii:

- 1) Naczelnik rachuby (stopień VII),
- 2) Asesor księgowy (stopień niższy VIII),
- 3) Skarbnik, kontroler (stopień niższy IX),
- 4) Sekretarz (stopień niższy X),
- 5) Asystent rachunkowy (stopień X).

III. Stanowiska III kategorii:

- 1) Naczelnik Kancelarii (stopień niższy IX),
- 2) Adjunkt kancelaryjny (stopień niższy X),

- 3) Rejestrator (stopień niższy XI),
- 4) Rachmistrz (stopień średni XI),
- 5) Kancelista (stopień niższy XII).

Zasada ta winna znaleźć wyraz również i przy układaniu list starszeństwa, złożenie których zarządził okólnikiem Nr. 29 (AP. 2320 z dnia 6 marca 1925 r.) Wyszczególnione w punkcie 4 tego okólnika podziały listy według stopni służbowych winny w wypadkach, gdzie nie zachodzi równość hierarchiczna stanowisk, ulec dalszemu podziałowi na odpowiednie grupy np.:

Urzędnicy adm. I kategorii V stopnia służbowego tworzą normalnie dwie hierarchiczne grupy 1) Wicewojewoda oraz 2) Naczelnicy Wydziałów i ewentualnie w (odnośnych Województwach) Komisarz Rządu lub Dyrektor Policji.

Urzędnicy administracyjni I kategorii VI st. sł. tworzą normalnie trzy różne hierarchiczne grupy: 1) Naczelnicy Wydziałów (Komisarz Rządu, Dyrektor Policji), 2) Radcowie Wojewódzcy i 3) Starostowie.

Urzędnicy administracyjni I kategorii i VII st. sł. tworzą dwie grupy hierarchiczne: 1) Starostowie i 2) Referendarze.

Takiż podział na odpowiednie grupy obowiązuje i powinien być zastosowany analogicznie przy układaniu list starszeństwa urzędników II i III kategorii.

II. Co się tyczy pracowników kontraktowych, to umieszczenie ich w listach starszeństwa przewidziane zostało w okólniku Nr. 29 (AP. 2320) jedynie dla celów ewidencji personalnej. Ustawa bowiem o państwowej służbie cywilnej do pracowników kontraktowych nie ma zastosowania, nie przysługuje im przeto prawo do określonego miejsca w liście starszeństwa. Umieszczenie pracownika kontraktowego w spisie urzędników danej kategorii i zajęcie przezeń w spisie tym pewnej określonej pozycji nie przesądza bynajmniej o tem, jakie w razie mianowania urzędnikiem stałym zajmie ów pracownik miejsce w liście starszeństwa, tak pod względem kategorii służbowej, jak stopnia służbowego, wreszcie pod względem kolejności pozycji w danym stopniu, albowiem zależeć będzie od posiadanych w chwili mianowania warunków, przewidzianych w obowiązujących przepisach.

III. Według punktu 1-go okólnika mego z dnia 6 marca 1925 r. Nr. 29 (AP. 2320) założenie normalnych list starszeństwa urzędników uzależniono od zatwierdzenia przez Ministerstwo zaprojektowanego przez Panów zaszerogowania urzędników do kategorii służbowych. Ponieważ zatwierdzenie to nie mogło ze względów technicznych być dotychczas dokonane, przeto oznaczone w punktach 7-ym i 8-ym rzeczono okólnika terminy 1-go i 20-go maja 1925 r. odraczają się aż do dalszego zarządzenia.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) {Ratajski.

270.

Okólnik Nr. 59 z dnia 4 czerwca 1925 r. Nr. AP. 5355 do PP. Wojewodów, P. Delegata Rządu w Wilnie, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę oraz do Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie wydawania opinii przez Komisje Kwalifikacyjne.

Według art. 20 ustawy o państwowej służbie cywilnej oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 7 stycznia 1925 r. o Komisjach kwalifikacyjnych, Dz. Ust. Nr. 6, poz. 50 – Komisje kwalifikacyjne są powołane do wydawania opinii o kwalifikacjach:

- 1) urzędników od XII do VII stopnia włącznie,
- 2) praktykantów oraz
- 3) osób ubiegających się o stanowiska urzędnicze.

I.

Tryb postępowania przy kwalifikowaniu urzędników przepisany jest w paragrafach 7 – 14 cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 7 stycznia 1925 r.

Odnosnie do praktykantów wymagana jest opinia Komisji kwalifikacyjnej o wyniku służby przygotowawczej, a to stosownie do przepisu, zawartego w ustępie drugim § 4-go rozporządzeń Rady Ministrów z dn. 7 stycznia 1925 r., Dz. Ust. Nr. 6, poz. 48 i 49, ustępie drugim i trzecim, § 4 rozporządzenia Rady Min. z dn. 16 stycznia 1925, Dz. Ust. Nr. 16, poz. 103, tudzież ustępie pierwszym i drugim § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 16 stycznia 1925, Dz. Ust. Nr. 19, poz. 139. Opinia Komisji kwalifikacyjnej według cytowanych przepisów dotyczyć ma tak uzdolnienia i pilności kandydata, jak i jego zachowania się w służbie i poza służbą. Innymi słowy, Komisja kwalifikacyjna winna dokonać oceny wyniku służby przygotowawczej w sposób analogiczny, jak przy ocenie kwalifikacji urzędników.

Co się tyczy opinjowania Komisji Kwalifikacyjnych o osobach, ubiegających się o stanowiska urzędnicze, to oczywiście Komisja obowiązana jest również ocenić kwalifikacje kandydata możliwie wszechstronnie, to jest biorąc pod uwagę wszystkie te względy, które służą dla oceny kwalifikacji urzędnika i praktykanta. Ponadto winna wyrazić jeszcze opinię, do której kategorii służbowej, przewidzianej w art. 11 ustawy o służbie cywilnej, kandydat może być zaliczony, w obrębie zaś kategorii – do którego stopnia służbowego.

Materiały, służące za podstawę dla opinii Komisji kwalifikacyjnej o kandydacie na stanowisko urzędnicze, powinny być zebrane przez władzę służbową; Komisja może wszakże oprzeć swoją opinię na danych znanych jej osobiście (analogicznie do § 7 rozporządzenia o Komisjach kwalifikacyjnych).

II.

Komisje, czynne przy Wojewodach, przy Delegacie Rządu w Wilnie, Komisarzu Rządu w Warszawie i przy Tymczasowym Wydziale Samorządowym we Lwowie – są właściwe do wydawania opinii o wszystkich osobach, ubiegających się

o stanowiska urzędnicze podległe wymienionym władzom, z wyjątkiem osób ubiegających się o stanowiska powyżej VI stopnia służbowego, co do których opinję wydaje Komisja kwalifikacyjna czynna przy Ministerstwie.

III.

Z przebiegu każdego posiedzenia Komisji kwalifikacyjnej sporządza się protokół, do którego wpisuje się skład Komisji oraz powzięte na posiedzeniu uchwały. Jeżeli szczegóły danej uchwały uwidocznione zostały w osobnym dokumencie, np. w tabeli kwalifikacyjnej, sporządzonej na podstawie opisanego kwalifikacyjnego (§§ 7 i 10 rozporządzenia o Komisjach kwalifikacyjnych), to wystarczy zamieszczenie w protokół ostatecznej konkluzji (np. ogólnej oceny kwalifikacyjnej). W przeciwnym razie należy zaprotokółować uchwałę ze wszystkimi szczegółami, ze wskazaniem materiałów które służyły za podstawę powziętej uchwały oraz z podaniem motywów uchwały. Protokół podpisuje przewodniczący komisji oraz protokółant.

IV.

Oprócz wyraźnie wskazanych w przepisach wypadków, w których władza powołana do wydania decyzji orzeka po zapoznaniu się z opinią Komisji kwalifikacyjnej, opinie Komisji powinny być również łącznie z opinią bezpośredniej władzy służbowej, brane pod uwagę przy wszelkich mianowaniach tak urzędników stałych, jak i prowizorycznych.

W szczególności, gdy mianowania dokonywa Ministerstwo na wniosek PP. Wojewodów (Delegata Rządu w Wilnie, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie), maja być dołączane do wniosków odnośne opinie Komisji kwalifikacyjnych w pełnych odpisach.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Ratajski.*

271.

Okólnik Nr. 60 z dnia 4 czerwca 1925 r. Nr. AP. 5466 do wszystkich PP. Wojewodów P. Delegata Rządu w Wilnie P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, P. Komendanta Głównego Policji Państwowej oraz do Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie terminu wypowiedzania stosunku służbowego urzędnikom prowizorycznym.

Na podstawie okólnika Prezydium Rady Ministrów Nr. 68 z dnia 20 maja 1925 L. 3253 oraz w związku z okólnikiem Minist. Spraw Wewnętrznych Nr. 14 z dn. 9 lutego 1925 r. L. AP. 1385 w sprawie terminu wypowiedzania umów, zawieranych z pracownikami kontraktowymi, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oznajmia, iż trzymiesięczny termin wypowiedzania stosunku służbowego należy stosować również do urzędników mianowanych do odwołania (prowizorycznie) na zasadzie art. 4 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. Rz. P. Nr. 21, poz. 164) bez oznaczenia czasu trwania stosunku służbowego.

Zastosowanie trzymiesięcznego terminu do urzędników prowizorycznych, pełniących już służbę, winno nastąpić w formie dodatkowego pisma, zmieniającego dotychczasowy (zazwyczaj jednomiesięczny) termin wypowiedzania stosunku służbowego, oznaczony w dekrete nominacyjnym, na trzymiesięczny.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *Olpiński*
Podsekretarz Stanu

272.

Okólnik Nr. 61 z dnia 8 czerwca 1925 r. Nr. SF. 42/25 do wszystkich PP. Wojewodów (prócz Woj. Śląskiego) oraz Pana Delegata Rządu w Winie w sprawie komunalnego podatku od budynków na obszarze gmin miejskich w r. 1925.

Ustawa z dnia 11 kwietnia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 43, poz. 296) przedłużono pobór państwowego podatku od nieruchomości w gminach miejskich na rok 1925 i następne lata.

Przy wydawaniu okólnika Nr. 85 z dnia 25 lipca 1924 r. Nr. SM. 3614/24 w sprawie poboru komunalnego podatku od budynków w roku 1924, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych opierało się na przypuszczeniu, że kwestja poboru tego podatku w latach następnych rozstrzygnięta będzie w drodze ustawodawczej, a mianowicie w noweli do ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych, której projekt Rząd wniósł jeszcze w r. 1924.

Wobec tego, że wspomniany wyżej projekt noweli dotychczas przez ciała prawodawcze nie został rozpatrzony, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu uważa za możliwy dalszy pobór podatku komunalnego od budynków w postaci dodatku do państwowego podatku od nieruchomości, jednak i w roku 1925 w wysokości nie wyższej niż 25%.

Gminy miejskie, które prowadzą budowę kanalizacji lub wodociągu, mogą wyjątkowo pobrać dodatek komunalny w wysokości 50 proc. państwowego podatku od nieruchomości.

Powyższe zechce Pan Wojewoda (Pan Delegat Rządu) podać do wiadomości Magistratom miast wydzielonych, oraz za pośrednictwem Wydziałów Powiatowych Magistratom miast niewydzielonych, znajdujących się na terenie podległego Panu Województwa.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) *Ratajski.*

273.

Okólnik Nr. 62 z dnia 16 maja 1925 r. Nr. S.F. 414/25, do wszystkich PP. Wojewodów (z wyjątkiem P. Wojewody w Katowicach) i P. Delegata Rządu w Wilnie, w sprawie zatwierdzania budżetów związków komunalnych.

Na podstawie § 2 rozporządzenia I Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu z dn. 22

stycznia 1925 r. (Dz. Ust. Nr. 15 poz. 99) zostały przekazane PP. Wojewodom (P. Delegatowi Rządu) uprawnienia Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu, wynikające z ustępu 1 art. 37 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 94, poz. 747) co do zatwierdzania preliminarzy budżetowych związków komunalnych.

W myśl powyższego przepisu należy do PP. Wojewodów, działających w porozumieniu z Dyrektorami Izby Skarbowych, zatwierdzanie preliminarzy budżetowych powiatowych związków komunalnych oraz:

a) w b. zaborze rosyjskim — miast wydzielonych,

b) w b. zaborze pruskim — wszystkich gmin miejskich,

c) w b. zaborze austriackim — gmin miejskich, liczących więcej niż 15.000 mieszkańców; wyjątek stanowią we wszystkich b. dzielnicach miasta, liczące powyżej 100.000 mieszkańców; ich preliminarze budżetowe zatwierdza Minister Spraw Wewnętrznych, działający w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Zatwierdzaniu podlegają preliminarze budżetowe w całości — zarówno po stronie dochodowej jak i rozchodowej.

Mogą być jednakże w każdym budżecie poszczególne pozycje, których utrzymanie w budżecie jest zależne od zatwierdzenia odnośnych uchwał związków komunalnych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, działające w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu. Chodzi mianowicie o pozycje, dotyczące np. po stronie rozchodowej — nabywania nieruchomości, zaś po stronie dochodowej takich danin publicznych, których wprowadzenie na rzecz odnośnych związków komunalnych jest uzależnione od zatwierdzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Gdyby wspomniane uchwały były przez związki komunalne przedkładać Ministerstwu przed uchwaleniem i przesłaniem do Urzędu Wojewódzkiego preliminarzy budżetowych, mogłyby one być zatwierdzone i przesłane Panu Wojewodzie do wiadomości przed upływem terminu zatwierdzenia tych preliminarzy, tak, że zatwierdzenie i zbilansowanie budżetów nie przedstawiałoby specjalnych jakichś trudności ze względu na określone wyżej pozycje budżetów; w rzeczywistości jednak uchwały te przedkładać są Ministerstwu zazwyczaj w takim terminie, iż decyzje Ministerstwa co do nich przychodzą do Urzędów Wojewódzkich po upływie terminu zatwierdzenia preliminarzy budżetowych i po dokonaniu akcie zatwierdzenia. Akt taki zawierać winien oczywiście zastrzeżenie obowiązku ewentualnego wprowadzenia przez związek komunalny do budżetu odpowiednich zmian, wywołanych decyzją Ministerstwa co do omawianych wyżej pozycji budżetowych. Jeżeli Ministerstwo zatwierdzi uchwałę związku komunalnego w całej jej treści to oczywiście zatwierdzony przedtem budżet pozostaje bez zmian. Jeżeli jednak decyzja Ministerstwa jest w całości lub w części odmowna, a zatwierdzenie preliminarza tegoż związku zostało już przez Pana Wojewodę dokonane, wtedy oczywiście budżet związku komunal-

nego przestaje się bilansować i powstaje dla związku komunalnego konieczność wprowadzenia do budżetu odpowiednich zmian.

Z decyzji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych będzie w takich razach wynikać, o jaką kwotę należy budżet zmniejszyć i ewentualnie jakie pozycje budżetowe zmienić, aby budżet został zbilansowany.

Stosowne zmiany budżetu aż do osiągnięcia równowagi między wydatkami a dochodami powinien przeprowadzić we własnym zakresie związek komunalny, z tem oczywiście, że nie mogą być w żadnym razie skreślane wydatki, do których ponoszenia związek komunalny ustawowo jest obowiązany. Ponowne zatwierdzenie budżetu w takich wypadkach nie jest potrzebne, natomiast związek komunalny winien podać do wiadomości Pana Wojewody sposób zbilansowania budżetu.

O powyższem zechce Pan Wojewoda (Delegat Rządu) zawiadomić dotyczące związki komunalne i zarazem zwrócić im uwagę, że w ich własnym interesie leży, aby na przyszłość uchwały finansowe, wymagające zatwierdzenia Ministerstwa, które wpływ mają na układ budżetu, były przedkładać do zatwierdzenia w takim terminie, ażeby ich załatwienie nie mogło nastąpić przed upływem terminu zatwierdzenia preliminarzy budżetowych.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych

(—) Olpiński

Podsekretarz Stanu.

274.

Pismo okólne z dnia 26 czerwca 1925 r. Nr. A. A. 4349 do Pana Wojewody (wszystkich), Pana Delegata Rządu w Wilnie, Pana Komisarza Rządu w Warszawie w sprawie wypłat zasiłków rodzinom rezerwistów w r. 1925.

W najbliższym czasie ogłoszoną zostanie w Dzienniku Ustaw, ustawa o przywróceniu na rok 1925 mocy obowiązującej ustawy z dnia 22/III. 1923 (Dz. U. Nr. 37, poz. 246) o zasiłkach dla rodzin osób, powołanych na ćwiczenia wojskowe. Ponieważ jednak znaczna ilość rezerwistów została już dotychczas faktycznie powołaną do ćwiczeń, a rodziny ich wskutek wygaśnięcia mocy obowiązującej dotychczasowej ustawy o zasiłkach, pozostają bez zaopatrzenia przeto Ministerstwo Spraw Wewnętrznych po porozumieniu z Ministerstwem Skarbu poleca Panu Wojewodzie (Delegatowi Rządu, Komisarzowi Rządu) przystąpić bezzwłocznie do uruchomienia akcji zasiłkowej, nie czekając ogłoszenia nowej ustawy w Dzienniku Ustaw. Potrzebne na ten cel kredyty zostają Panu Wojewodzie (Delegatowi Rządu, Komisarzowi Rządu) równocześnie zaliczkowo asygnowane.

Tegoroczna akcja zasiłkowa normować się będzie według postanowień wyżej powołanej ustawy z dnia 22/III. 1923 r. oraz rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy z dnia 12/IV. 1923 roku Dz. U. Nr. 40, poz. 280 przy uwzględnieniu

poniżej podanych zmian oraz przy zastosowaniu norm zasiłkowych ustalonych rozporządzeniami Rady Ministrów z 10/IV. 1923 Dz. U. Nr. 40, p. 276 i z dn. 30/IV. 1924 r. Dz. U. Nr. 43, poz. 451.

Ustawa przywracająca na rok 1925 moc obowiązującą ustawy z dnia 22/III. 1923, zmieniającą w art. 10 ustawy z 22/III. 1923 r. zasadę pokrycia zasiłków. W myśl nowej ustawy art. 10 otrzymuje brzmienie: „obowiązek płacenia zasiłków ciąży na Skarbie Państwa“, zaś w art. 12 skreślono w ustępie 2 zdanie pierwsze od słowa „orzeczenie“ do kropki, a użyte w dalszych ustępach tego artykułu słowa: „stronom interesowanym“ i „strony interesowane“ zastąpiono słowami: „stronie interesowanej“ i „stronę interesowaną“; art. 13 i 17 został uchylony. Zarazem przewiduje nowa ustawa, że rodzinom osób powołanych w roku bieżącym na ćwiczenia wojskowe przed dniem ogłoszenia wyżej zapowiedzianej ustawy mają być wypłacone zasiłki podług postanowień ustawy z dnia 22/III. 1923 w brzmieniu ustalonem zapowiedzianą ustawą.

Wobec wyżej wzmiankowanych zmian w ustawie z dnia 22/III. 1923 r. zajda w stosowaniu rozporządzenia wykonawczego z dnia 12/IV 1923 r. (Dz. U. Nr. 40, poz. 280) następujące modyfikacje automatyczne:

a) tracą aktualność postanowienia § 23 ustępu drugiego § 24, § 25, § 32 p. d., w ostatnim ustępie zdania drugiego § 33 ostatniego ustępu, § 35 p. a, § 36 p. b, § 37 ustępu pierwszego, pierwszego zdania ustępu drugiego, dalej ustępu 3-go i 4-go, § 42, § 43 i § 44.

b) w pozostałych postanowieniach, o ile posługują się one terminem „pracodawca“, należy zastąpić go terminem „Skarb Państwa“.

W odnośnych swych zarządzeniach wydanych na podstawie niniejszego reskryptu zechce Pan Wojewoda (Delegat Rządu Komisarz Rządu) zapewnić akcji zasiłkowej na podległym Panu Wojewodzie (Delegatowi Rządu, Komisarzowi Rządu) obszarze należny przebieg stosując się do dyrektyw udzielonych Panu Wojewodzie (Delegatowi Rządu, Komisarzowi Rządu) reskryptami Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 14/IV 1923 r. Nr. AW. 799/23 i z dnia 26/XI. 1923 r. Nr. AW. 2475/23.

Jeżeliby otwarte Panu Wojewodzie (Delegatowi Rządu, Komisarzowi Rządu) kredyty okazały się niewystarczające, należy zawczasu zapotrzebować kredyty dodatkowe, tak żeby akcja zasiłkowa bezwarunkowo z powodu ewentualnego wyczerpania się przekazanych kredytów nie doznała zwłoki względnie przerwy.

O wydanych zarządzeniach należy donieść Ministerstwu odwrotnie, o przebiegu zaś i wyniku akcji zasiłkowej po jej ukończeniu zdać wyczerpujące sprawozdanie.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) Olpiński

Podsekretarz Stanu

275.

Okólnik Nr. 63 z dn. 27 czerwca 1925 r. Nr. BO. 12279 do wszystkich PP. Wojewodów, P. Delegata Rządu w Wilnie oraz P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie wydawania świadectw niezamożności.

Niniejszem zarządzam co następuje:

1) Zaświadczenia niezamożności, o których mowa w § 4b i 6 rozporządzenia z dnia 30/III r. b. (Dz. Ust. Rzp. Polsk. Nr. 33 poz. 233) władze policyjne mogą wydawać według załączonego wzoru (patrz załącznik Nr. 1) osobom, których dochód roczny ustalony do opodatkowania na rok podatkowy 1924 nie przekracza 3600 zł. Osobom, których dochód roczny ustalony do opodatkowania na rok podatkowy 1924 przekracza 3600 zł. w zasadzie nie należy wystawiać świadectw niezamożności.

Jednakże w razie stwierdzenia, że ze względu na jakieś szczególne okoliczności dana osoba pomimo dochodu rocznego ponad 3600 zł. znajduje się w wyjątkowo ciężkich warunkach materialnych, władze policyjne będą mogły wystawić dla tej osoby zaświadczenie niezamożności i w tym wypadku obowiązane będą w rubryce: (Uwaga) wymienić powody, dla których dana osoba została zakwalifikowana jako niezamożna. Uznanie przytoczonych w uwadze powodów za wystarczające i co zatem idzie, uznanie takiego świadectwa niezamożności za ważne pozostawia się swobodnej ocenie władzy administracyjnej I-ej instancji.

Osoby będące na służbie państwowej (tak cywilnej jak wojskowej) mogą zamiast świadectwa niezamożności przedstawić urzędowe zaświadczenie przełożonej władzy, wystawione w sposób przewidziany w piśmie okólnym z dnia 11.6 r. b. Nr. Pr. 5466.

2) Celem uniemożliwienia wyjazdu i pobytu zagranicą dla odpoczynku i kuracji za ulgowymi paszportami wydanymi dla celów handlowych, przemysłowych lub dla uczestniczenia w zjazdach naukowych, wycieczkach sportowych i t. p. należy te ulgowe paszporty wystawiać nie na 6 miesięcy, lecz na możliwie krótkie (kilkunastodniowe) terminy, traktując każdy wypadek indywidualnie w zależności od rodzaju sprawy i kraju do którego dana osoba udaje się.

3) Od osób ubiegających się o paszport zagraniczny należy zasadniczo żądać przedstawienia zaświadczenia władz skarbowych o uiszczeniu zaległości podatkowych.

Wyjątek może być zrobiony dla osób wyjeżdżających zagranicę w celach naukowych, na zjazdy międzynarodowe, oraz w wypadkach nagłych, przewidzianych w § 6 rozp. z dn. 30/III r. b. (Dz. U. Nr. 33 poz. 233).

4) W wypadkach wyjazdu zagranicę pp. posłów i senatorów w celach przewidzianych w art. 3 Ustawy z dnia 17.VII 1924 r. Dz. U. 69 należy wydawać paszporty ulgowe bez żądania okazań zaświadczeń i delegacji, przewidzianych w rozporządzeniu z dnia 30/III r. b. Dz. U. 33 poz. 233 z wymienieniem kierunku podróży.

5) Przy wydawaniu „świadectw tożsamości“ „certificat d'identité“ należy umieszczać na nich

(bez pobrania dodatkowej opłaty) wizey wyjazdowe z wymienieniem kierunku podróży; w razie wystawienia świadectwa tożsamości do krajów zaoceńskich należy oprócz tego na świadectwach tych umieszczać stempel: „ważny po uzyskaniu wizey Urzędu Emigracyjnego“.

6) Paspporty konsularne obywateli polskich stale zamieszkałych zagranicą, a przebywających czasowo w kraju należy prolongować, jak również w razie potrzeby udzielać na tych paspportach zezwoleń na ponowny wyjazd za opłatą 30 złotych, przewidzianą w taryfie konsularnej, za przedłużanie paspportów konsularnych (Dz. U. R. P. Nr. 56 1925 r. poz. 402).

Przy tej okazji Ministerstwo wyjaśnia, że postanowienie § 9 rozporządzenia Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z dnia 30 marca 1925 (Dzien. Ust. Rz. P. Nr. 33, 1925 r., pozycja 233) nie dotyczy bezpłatnych paspportów, które mogą być prolongowane bezpłatnie przy zachowaniu naturalnie niezbędnych dla otrzymania bezpłatnego paspportu warunków.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) *Raczkiewicz.*

ZAŁĄCZNIK.

Świadectwo niezamożności.

Nazwa Urzędu:

1. Imię i nazwisko .....

2. Czy prowadzi własne przedsiębiorstwo i jakie? .....

3. Jeżeli pracuje to gdzie i w jakim charakterze? .....

4. Ile zarabia? .....

5. Stan rodzinny (żona, ile dzieci i w jakim wieku) .....

6. Czy żona (względnie mąż) pracuje i gdzie, ile zarabia? .....

7. Kwota podatku dochodowego podana przez Urząd Skarbowy .....

8. Jak mieszka (ilość pokoi—umeblowanie) .....

Uwaga. ....

Podpis Urzędu
wystawiającego świadectwo,

Obwieszczenia

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

276.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 1925 roku Nr. B. B. 961/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1266 stowarzyszenie pod nazwą „T-wo Sportowo-Oświatowe Pracowników Fabryk p. n. Ruch“.

277.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 2 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 1881/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1281 stowarzyszenie pod nazwą „Kolonja Lecznicza Dzieciątka im. D-ra Med. Rektora Józefa Brudzińskiego przy zdroju w Busku“.

278.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 1843/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1282 stowarzyszenie pod nazwą „Rodzicielskie Koło Szkolne przy Gimnazjum im. Zamoyskiego w Warszawie“.

279.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 1207/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1283 stowarzyszenie pod nazwą „Centralny zw. Oficerów Rezerwy Rzeczypospolitej Polskiej“.

280.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 1509/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1284 stowarzyszenie pod nazwą „Zw. Absolwentów Szkoły Morskiej w Tczewie“.

281.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 529/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1285 stowarzyszenie pod nazwą „Radjo-Klub im. inż. Machcewier“.

282.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 1387/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1287 stowarzyszenie pod nazwą „Centralny Zw. Zrzeszeń Urzędników Sądowych Rzeczypospol. Polskiej“.

283.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 1595/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1288 stowarzyszenie pod nazwą „Zw. Handlujących Drobiem w Warszawie“.

284.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 2055/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1289 stowarzyszenie pod nazwą „Liga Obrony Moralności Publicznej“.

285.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 1811/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1290 stowarzyszenie pod nazwą „Stowarzyszenie Słuchaczek b. kursów Handlowych Żeńskich J. Siemiradzkiej w Warszawie“.

286.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 1915/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1291 stowarzyszenie przy gimnazjum K. Kulwiecia w Warszawie pod nazwą „Koło Rodzicielskie“.

287.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 1749/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1292 stowarzyszenie pod nazwą „Polski Touring Club“.

288.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 marca 1925 roku Nr. B. B. 1828/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1293 stowarzyszenie pod nazwą „Zw. Przyjaciół Duchowych“.

289.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 1674/25 wciągnięto do rejestru stowa-

rzyszeń i związków pod Nr. 1294 stowarzyszenie pod nazwą „Zw. Sportowy Orła Białego“.

290.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 1967/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1295 stowarzyszenie pod nazwą „Zw. Hodowców Roślin Ozdobnych i Kwiatów“.

291.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 1830/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1296 stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Rozwoju Życia Narodowego w Polsce“ w skróceniu „Rozwój“.

292.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 2186/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1297 stowarzyszenie pod nazwą „Polski Klub Literacki P. E. N. Club“.

293.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 4485/24 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1298 stowarzyszenie pod nazwą „Stow. Pedagogiczne“ (Zjednoczenie Nauczycielstwa Szkół Powszechnych i Seminarjów Nauczycielskich w Polsce“).

294.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 1596/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1299 stowarzyszenie pod nazwą „Zw. Polskich Zrzeszeń Technicznych“.

295.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 1160/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1300 stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Muzeum Ikonograficznego“.

296.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 1348/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1301 stowarzyszenie pod nazwą „Stowarzyszenie Dobroczyńne Pomocy Ubogim Żydom w Palestynie“ „Ramban“.

297.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 1530/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1302 stowarzyszenie pod nazwą „Kółko Łowieckie Sęp“.

298.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 1637/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1303 stowarzyszenie pod nazwą „Amerykańsko Polska Izba Handlowo-Przemysłowa w Polsce“.

299.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 2020/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1304 stowarzyszenie pod nazwą „Zw. Przemysłu Perfumeryjnego w Polsce“.

300.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 1221/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1305 stowarzyszenie pod nazwą „Warszawski Klub Narciarski“.

301.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 1765/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1306 stowarzyszenie pod nazwą „Tow. Literacko-Dziennikarskie Wychowawców Szkół Dziennikarsko-Publicystycznych“.

302.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 952/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1307 stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Przyjaciół Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie“.

303.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 1790/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1308 stowarzyszenie pod nazwą „Chrześcijański Zw. Zawodowy Sprzedawców Ulicznych w Warszawie“.

304.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 1985/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1309 stowarzyszenie pod nazwą „Klub Sportowy - Lauda“.

305.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 215/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1310 stowarzyszenie pod nazwą „Liga Odrodzenia Duchowego Przedświt“.

306.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 2189/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1311 stowarzyszenie pod nazwą „Polski Zw. Lekkoatletyczny“.

307.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 2213/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1312 stowarzyszenie pod nazwą „Polski Zw. Pływacki“.

308.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 2008/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1313 stowarzyszenie pod nazwą „Zjednoczenie Polskiej Młodzieży Pracującej „Orle“.

309.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 1597/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1314 stowarzyszenie pod nazwą „Komitet Rosyjski w Polsce“.

310.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 2036/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1315 stowarzyszenie pod nazwą „Zw. Zawodowy Majstrów Szewskich Hurtowników Chrześcijan imienia Kilińskiego“.

311.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 kwietnia 1925 roku

Nr. B. B. 722/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1316 stowarzyszenie pod nazwą „Żydowski zw. Zawodowy Majstrów Rzeźniczych m. st. Warszawy“.

312.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 2447/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1317 stowarzyszenie pod nazwą „Rodzina Wojskowa“.

313.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 2418/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1318 stowarzyszenie pod nazwą „Klub Kresowy w Warszawie“.

314.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 kwietnia 1925 roku Nr. B. B. 2250/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1319 stowarzyszenie pod nazwą „Mesywtą“ Uczelnia Talmudyczna“.

315.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 maja 1925 roku Nr. B. B. 2512/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1320 stowarzyszenie pod nazwą „Straż Kresów Południowych“.

316.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 maja 1925 roku Nr. B. B. 2570/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1321 stowarzyszenie pod nazwą „Tow. Polityki i Administracji Gospodarczej“.

317.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 maja 1925 roku Nr. B. B. 2326/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1322 stowarzyszenie pod nazwą „Tow. Samopomocy Koleżeńskie b. Wychowanki gimn. Zofji Kurmanowej w Warszawie“.

318.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 maja 1925 roku Nr. B. B. 2572/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń

i związków pod Nr. 1323 stowarzyszenie pod nazwą „Wojskowy Klub Sportowy „Legja““.

319.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 1 maja 1925 roku Nr. B. B. 2535/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1324 stowarzyszenie pod nazwą „Koło Opieki Rodzicielskiej przy Gimn. im. Królowej Jadwigi w Warszawie“.

320.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 maja 1925 roku Nr. B. B. 2524/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1325 stowarzyszenie pod nazwą „Zw. Kobiet Żydowskich“.

321.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11 maja 1925 roku Nr. B. B. 2490/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1326 stowarzyszenie pod nazwą „Biblioteka Żydowska im. J. L. Pereca Warszawa-Praga Radzymińska“.

322.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11 maja 1925 roku Nr. B. B. 2604/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1327 stowarzyszenie pod nazwą „Zjednoczenie Polskich Związków Śpiewających i Muzycznych“.

323.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 maja 1925 roku Nr. B. B. 2410/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1328 stowarzyszenie pod nazwą „Stow. Kulturalno-Oświatowe „Ognisko Pracy“ przy fabryce Budowy Parowozów“.

324.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 maja 1925 roku Nr. B. B. 2558/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1329 stowarzyszenie pod nazwą „Warszawskie t-wo Udzielania Bezprocentowych Pożyczek „Ezras Reim“ Pomoc Przyjacielska“.

325.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 maja 1925 roku Nr. B. B.

2766/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1330 stowarzyszenie pod nazwą „T-wo Szkół Zawodowych Nowego Typu na Kresach”.

326.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 maja 1925 roku Nr. B. B. 2774/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1331 stowarzyszenie pod nazwą „Koło Przyjaciół Młodzieży przy Gimnazjum św. Wojciecha w Warszawie”.

327.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 maja 1925 roku Nr. B. B. 2954/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1332 stowarzyszenie pod nazwą „Tow. Myśliwskie „Zabłocie”.

328.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 maja 1925 roku Nr. B. B. 2746/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1333 stowarzyszenie pod nazwą „Korporacje „Custodia”.

329.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 maja 1925 r. Nr. B. B. 2798/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1334 stowarzyszenie pod nazwą „Tow. Opieki nad ubogimi nerwowo i umysłowo chorymi żydami”.

330.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 maja 1925 r. Nr. B. B. 2736/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1335 stowarzyszenie pod nazwą „Dom Nauczycielski”.

331.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 maja 1925 roku Nr. B. B. 2869/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1336 stowarzyszenie pod nazwą „Zw. Ludowo-Narodowy Rzecz. Polskiej”.

332.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 maja 1925 roku Nr. B. B. 2153/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń

i związków pod Nr. 1337 stowarzyszenie pod nazwą „Polski Biały Krzyż”.

333.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 maja 1925 roku Nr. B. B. 2976/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1338 stowarzyszenie pod nazwą „Teozoficzny Związek Służenia w Polsce”.

334.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 czerwca 1925 roku Nr. B. B. 3270/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1339 stowarzyszenie pod nazwą „Tow. Patologów Polskich”.

335.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 2 czerwca 1925 roku Nr. B. B. 542/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1340 stowarzyszenie pod nazwą „Two Wspierania Biednych Chorych” „Linas-Haccdek I-a” 6 i 8 okręgów m. st. Warszawy.

336.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 czerwca 1925 roku Nr. B. B. 3308/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1341 stowarzyszenie pod nazwą „Zw. Niższych Pracowników Poczt, Telegrafów i Telefonów Rzp. Pol.”.

337.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 2 czerwca 1925 roku Nr. B. B. 2370/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1342 stowarzyszenie pod nazwą „Centrala Drobnych Kupców i Handlarzy w Polsce”.

338.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 5 czerwca 1925 roku Nr. B. B. 3018/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1343 stowarzyszenie pod nazwą „Koło Kielczan”.

339.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 5 czerwca 1925 roku Nr. B. B. 3113/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1344 stowarzyszenie pod

nazwą „Tow. Krzewienia Nauk Judaistycznych w Polsce“.

340.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 5 czerwca 1925 roku Nr. B. B. 3265/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1345 stowarzyszenie pod nazwą „Zw. Fabryk Wyrobów Szamotowych i Ogniotrwałych“.

341.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 5 czerwca 1925 roku Nr. B. B. 3214/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1346 stowarzyszenie pod nazwą „Stowarzyszenie udzielania pożyczek bezprocentowych „Chufeje Chesed“ Chęć miłosierdzia“.

342.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 czerwca 1925 roku Nr. B. B. 5462/24 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1347 stowarzyszenie pod nazwą Tow. Niesienia Pomocy Kulturalnej Dzieciom im. Charlotty Bielousowej.

343.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 czerwca 1924 roku Nr. B. B. 3360/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1348 stowarzyszenie pod nazwą „Koło Pomocy Kulturalnej dla Młodzieży Pracującej m. st. Warszawy“.

344.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 czerwca 1925 roku Nr. B. B. 3395/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1349 stowarzyszenie pod nazwą „Tow. Polsko-Czechosłowackie“.

345.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 czerwca 1925 roku Nr. B. B. 3528/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1350 stowarzyszenie pod nazwą „Związek Polskich Związków Sportowych“.

346.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 czerwca 1925 roku

Nr. B. B. 3210/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1352 stowarzyszenie pod nazwą „Koło b. Wychowanek Gimn. Jadwigi Zaborowskiej w Warszawie“.

347.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 czerwca 1925 roku Nr. B. B. 3167/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1353 stowarzyszenie pod nazwą „Zrzeszenie Przedsiębiorstw Radio-technicznych w Polsce“.

348.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 czerwca 1925 roku Nr. B. B. 3452/24 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1354 stowarzyszenie pod nazwą „Stołeczny zw. Lokatorów i Sublokatorów m. st. Warszawy“.

349.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 czerwca 1925 roku Nr. B. B. 3427/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1355 stowarzyszenie pod nazwą „Związek Ziemian Inflanteryków“.

350.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 czerwca 1925 roku Nr. B. B. 2311/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1357 stowarzyszenie pod nazwą Zrzeszenie Aplikantów Zawodów Prawniczych w Warszawie“.

351.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 czerwca 1925 roku Nr. B. B. 3437/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1359 stowarzyszenie pod nazwą „Tow. Doświadczalno-Przyrodnicze“.

352.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 czerwca 1925 roku Nr. B. B. 3569/25 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1360 stowarzyszenie pod nazwą „Tow. Opieki Rodzicielskiej przy gimn. im. Mikołaja Reja w Warszawie“.

Dział Personalny.

a) Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

353.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Spraw Wewnętrznych

z dnia 16 maja 1925 roku

w przedmiocie organizacji Wyższej Komisji Dyscyplinarnej przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych.

Uzupełniając rozporządzenie z dnia 8 lipca 1922 r. Nr. PO. 1408 w przedmiocie organizacji władz dyscyplinarnych przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, mianuję na zasadzie art. 2 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. (Dz. u. Nr. 21/22, poz. 165) na resztę okresu 3 letniego t. j. do dnia 8 lipca 1925 r. zastępcami Przewodniczącego Wyższej Komisji Dyscyplinarnej przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, dotychczasowych członków komisji:

- 1) Naczelnika Wydziału Stanisława Piwockiego,
- 2) Naczelnika Wydziału Andrzeja Longchamps Berier oraz członkami Wyższej Komisji Dyscyplinarnej przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych:

- 1) urz. V st. sł. Konrada Mackiewicza,
- 2) „ „ „ „ Jana Śliwińskiego,
- 3) st. ref. Antoniego Marczewskiego,
- 4) „ „ Stanisława Szwalbego,
- 5) „ „ Tadeusza Raczyńskiego,
- 6) „ „ Seweryna Czerwińskiego,
- 7) „ „ Marcelego Porowskiego,
- 8) „ „ Tadeusza Wolfenburga.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) Ratajski.

b) Rach służbowy.

w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych

354.

w kwietniu i maju 1925 r.

A. W Zarządzie Centralnym Min. Spr. Wewnętrznych:

Mianowani:

- B. st. ref. K. Gł. P. P. Wolfenburger Tadeusz — urz. VI st. sł. dnia 16. IV 1925 r.
- B. podinsp. P. P. Kawecki Henryk — urz. VI st. sł. dnia 16. IV 1925 r.

Przeniesieni:

Urz. V st. sł. Kolek Jan do Województwa Pomorskiego w charakterze Nacz. Wydz. w V st. sł. — dnia 15. IV 1925 r.

Urz. VI st. sł. Dziewałtowski-Gintowt Kazimierz — do Delegatury Rządu w Wilnie w dotychczasowym charakterze i st. sł. dn. 24. IV 1925 r.

Urz. ref. VIII st. sł. Dr. Łach Maciej — z Wojew. Krakowskiego — do Z. C. z dniem 1. V 1925 r.

Urz. ref. VIII st. sł. Olszewski Stanisław — z Wojew. Krakowskiego do Z. C. dn. 24. V 1925 r.

Zwolnieni ze służby:

Urz. X st. sł. Dębska Kazimiera — dnia 28. V 1925 r. na własną prośbę.

Prow. urz. XI st. sł. Alderówna Wacława — z dniem 31. V 1925 r. na własną prośbę.

B. We władzach II instancji:

W Urzędzie Wojewódzkim Poleskim:

Mianowani:

Prow. urz. VII st. sł. Szmidt Adam — urz. VI st. sł. dnia 16. V 1925 r.

W Urzędzie Wojewódzkim Nowogrodzkim:

Urz. V st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim Wołyńskim Mokrzycki Józef — Naczelnikiem Wydziału w V st. sł. dnia 28. V 1925 r.

W Urzędzie Wojewódzkim Wołyńskim:

Prow. urz. VI st. sł. Starosolski Mikołaj — urz. VI st. sł. dnia 17. IV 1925 r.

Stankiewicz Franciszek — prow. urz. VII st. sł. dnia 20. IV 1925 r.

Gołębiowski Marjan — urz. VI st. sł. dnia 27. IV 1925 r.

Prow. urz. VIII st. sł. Dr. Rolnicki Zygmunt — prow. urz. VII st. sł. dnia 8. V 1925 r.

W Urzędzie Wojewódzkim białostockim:

Naczelnik Wydziału w Urzędzie Wojewódzkim Pomorskim Kwiatkowski Roman — Naczelnikiem Wydziału dnia 9. IV 1925 r.

Prow. urz. VI st. sł. Cydzik Napoleon — urz. VI st. sł. dnia 12. V 1925 r.

W Urzędzie Wojewódzkim lubelskim:

Szczodrowski Jan — prow. urz. VI st. sł. dnia 29. IV 1925 r.

W Urzędzie Wojewódzkim łódzkim:

Łopuski Zenon — prow. urz. VI st. sł. dnia 14. IV 1925 r.

W Urzędzie Wojewódzkim warszawskim:

Urz. VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim Poleskim Tomaszewicz Stanisław — urz. VII st. sł. na własną prośbę dn. 9. IV 1925 r.

W Urzędzie Wojewódzkim śląskim:

Urządnik VI st. śl. dr. Szafran Franciszek — Naczelnikiem Wydziału w V st. śl. dnia 15.IV 1925 r.

Urządnik VI st. śl. Dr. Minasowicz Józef — Naczelnikiem Wydziału w V st. śl. dnia 15.IV 1925 r.

Urządnik VIII st. śl. Dr. Riess Marjan —urzęd-
nikiem VII st. śl. dnia 15.IV 1925 r.

Urządnik VII st. śl. Dr. Patryn Alfred —
urzędnikiem VI st. śl. dnia 15.IV 1925 r.

Urządnik VIII st. śl. Stępniewski Tadeusz —
urzędnikiem VII st. śl. dnia 15.IV 1925 r.

Urządnik VIII st. śl. Dr. Wierzbiański Stani-
sław—urzędnikiem VII st. śl. dnia 15.IV 1925 r.

Dr. Dworzański Marjan —urzędnikiem VI st.śl.
dnia 15.IV 1925 r.

Urządnik VI st. śl. w Urzędzie Woj. w Kra-
kowie, delegowany do Urzędu Woj. w Katowi-
cach Gaspary Ludwik — Naczelnikiem Wydziału
w V st. śl. dnia 16.IV 1925 r.

W Urzędzie Wojewódzkim pomorskim:

Urządnik VIII st. śl. Drumsta Edward—urzęd-
nikiem rachunkowym VII st. śl. dnia 16.V 1925 r.

U w a g a:

Unieważniono nominację Bukietyńskiego Wła-
dysława na stanowisko prow. urzędnika VII st. śl.
w Urzędzie Wojewódzkim Poleskim dnia 10.IV
1925 r.

Przeniesieni:

Urządnik VII st. śl. Nieć Tadeusz —z Urzędu
Woj. we Lwowie do Starostwa w Sanoku dnia
27.IV 1925 r.

Urządnik VI st. śl. Pajączkowski Antoni —
z Urzędu Woj. w Stanisławowie do Starostwa
w Kosowie w charakterze kierownika Starostwa
dnia 12.V 1925 r.

Urządnik VI st. śl. Dr. Rybołowicz Feliks —
z Urzędu Delegata Rządu w Wilnie do Urzędu
Woj. Poleskiego dnia 20.IV 1925 r.

Prow. urzędnik VII st.śl. Baran Franciszek—
z Urzędu Woj. Poleskiego do Starostwa w Brze-
ściu n/B. dnia 9.V 1925 r.

Przeniesiony w stan spoczynku:

Urządnik VI st. śl. w Urzędzie Woj. w Sta-
nisławowie Kaliniewicz Mieczysław — dnia 31.III
1925 r.

Z m a r l i:

Urządnik VII st. śl. w Urzędzie Woj. w War-
sawie Dziubiński Wacław—dnia 12.IV 1925 r.

Urządnik VII st. śl. w Urzędzie Woj. w Kra-
kowie Dr. Wisłucki Jacek—dnia 28.V. 1925 r.

C. We władzach I instancji.

W Komisarjacie Rządu na m. st. Warszawę:

M i a n o w a n i:

Biendarzewski Henryk — prow. urzędnikiem
VII st. śl. dnia 16.IV 1925 r.

Starostami:

Urządnik VI st. śl. w Śląskiem Urzędzie Wo-
jewódzkim Zuławski Sławomir — Starostą w Tar-
nowskich Górach dnia 12.V 1925 r.

Urządnik VI st. śl. w Poleskim Urzędzie Wo-
jewódzkim Boguszewski Stefan—Starostą w Pru-
żanie dnia 10.IV 1925 r.

Staniszewski Władysław — Starostą w Koso-
wie Poleskim dnia 28.IV 1925 r.

Urządnik VI st. śl. w Urzędzie Wojewódz-
kim w Nowogrodzku—Przeciszewski Bronisław —
Starostą w Słonimie dnia 19.V 1925 r.

Urzędnikami Starostw:

Korkozowicz Ignacy — prow. urzędnikiem
VI st. śl. w Ostrołęce w charakterze kierownika
Starostwa dnia 9.IV 1925 r.

Ardziejewski Izidor — prow. urzędnikiem
VII st. śl. w Starostwie w Grodnie dnia 9.IV
1925 r.

Kuszell Józef— prow. urzędnikiem VII st. śl.
w Starostwie w Równem dnia 16.V 1925 r.

Kański Adam — prow. urzędnikiem VII st. śl.
w Starostwie w Kowlu dnia 24.V 1925 r.

Przeniesieni:

Urządnik VII st. śl. Andrzejkowica Witold —
ze Starostwa w Grodnie do Urzędu Woj. w Bia-
łymstoku dnia 17.IV 1925 r.

Urządnik VII st. śl. Czaykowski Bronisław—
ze Starostwa w Augustowie do Starostwa w Woł-
kowysku dnia 27.IV 1925 r.

Urządnik VII st. śl. Kulikowski Franciszek —
ze Starostwa w Wołkowysku do Starostwa
w Augustowie dnia 27.IV 1925 r.

Urządnik VII st. śl. Gross Marjan—ze Staro-
stwa w Bóbrce do Starostwa w Rudkach dnia
27.IV 1925 r.

Starosta w VI st. śl. Murczyński Adam — ze
Starostwa w Nadwornie do Urzędu Woj. w Sta-
nisławowie dnia 12.V 1925 r.

Starosta w VI st. śl. Siekirski Seweryn — ze
Starostwa w Kosowie do Starostwa w Nadwornie
dnia 12.V 1925 r.

Urządnik VII st. śl. Woroczyński Roman —ze
Starostwa w Trembowli do Starostwa w Tarno-
polu dnia 14.V 1925 r.

Urządnik VII st. śl. Malicki Tomasz — ze
Starostwa w Tarnopolu do Starostwa w Trembo-
wli dnia 14.V 1925 r.

Starosta w Prużanie Noel Eugenjusz — do
Urzędu Woj. w Łodzi w charakterze urzędnika
VI st. śl. dnia 9.IV 1925 r.

Urządnik VII st. śl. Zabiello Marjan— ze Sta-
rostwa w Kosowie do Urzędu Woj. Poleskiego
dnia 16.V 1924 r.

Urzędnik VII st. sł. Maciejewski Witold — ze
Starostwa w Lubomlu do Starostwa w Krzemień-
cu dnia 16.V 1925 r.

Przeniesiony w stan spoczynku

Urzędnik VII st. sł. w Starostwie w Pozna-
niu Dandelski Aleksander z dniem 30.IV 1925 r.

Zmarł:

Kierownik Starostwa w VII st. sł. w Chrza-
nowie Solecki Mieczysław dnia 31.V 1925 r.

SPROSTOWANIA.

355.

W Nrze 1 Dziennika Urzędowego z r. 1925
w dziale personalnym *na str. 38:*

Rozporządzenie Ministra Spr. Wewn. z dnia
23 marca 1925 r. winno być oznaczone poz. 229
(zamiast 228).

Rozporządzenie Ministra Spr. Wewn. z dnia
17 marca 1925 r. winno być oznaczone poz. 230
(zamiast 229).

na str. 39:

Ruch służbowy winien być oznaczony poz. 231.

OPUŚCIŁ PRASĘ DRUKARSKĄ:

SKOROWIDZ

Ustawodawstwa Polskiego

**OPRACOWANY PRZEZ ROMANA HAUSNERA,
NACZELNIKA WYDZIAŁU ORGANIZACYJNEGO
W MINISTERSTWIE SPRAW WEWNĘTRZNYCH.**

Skorowidz ten, objętości około 700 stron druku, zawiera przepisy prawne (Dekrety, Ustawy, Rozporządzenia, Instrukcje, Okólniki, Obwieszczenia, Zarządzenia i t. d.; ogłoszone: 1) w Dzienniku Praw i Dzienniku Ustaw, 2) w Monitorze Polskim, 3) w Dziennikach Urzędowych poszczególnych Ministerstw.

Za czas od 1 stycznia 1918 r. do 30 kwietnia 1925 r.

Do skorowidza, ułożonego systematycznie według działów administracji państwowej, dodano osobny Przegląd Treści oraz Indeks alfabetyczny.

Cena skorowidza 15 zł.

Wysyłka za pobraniem pocztowym lub uprzedniem nadesłaniem 15 zł. i 1 zł. 50 gr. na koszt przesyłki poleconej.

Urzednicy mogą nabywać Skorowidz za pośrednictwem Stowarzyszenia Urzędników Państwowych na spłaty ratalne (3 raty).

W WARSZAWIE DO NABYCIA U AUTORA:

**(Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Nowy-Świat 69, tel. 62-31.
Mieszkanie ulica Wspólna Nr. 14 m. 27, telefon Nr. 513-15.**

ORUSCIE PRZED DRUKIEM

2K0R00102

Ustawodawstwo Polskiego

WYDZIAŁ PRACY I ZAWOZU
WARSZAWA 1935

WYDZIAŁ PRACY I ZAWOZU
WARSZAWA 1935

WYDZIAŁ PRACY I ZAWOZU
WARSZAWA 1935

WYDZIAŁ PRACY I ZAWOZU
WARSZAWA 1935

WYDZIAŁ PRACY I ZAWOZU

WYDZIAŁ PRACY I ZAWOZU
WARSZAWA 1935

WYDZIAŁ PRACY I ZAWOZU
WARSZAWA 1935

WYDZIAŁ PRACY I ZAWOZU
WARSZAWA 1935

WYDZIAŁ PRACY I ZAWOZU
WARSZAWA 1935

WYDZIAŁ PRACY I ZAWOZU
WARSZAWA 1935